

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne notiče navadna garmondvrsta 60 v. —————
Čekovni promet pošto-hranilničnega urada št. 824.797. —————

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 16. marca 1905.

Leto XVIII.

Kaj je več: — delo ali špekulacija?

V naši državi je ena tretjina velikih podjetij združena ali, kakor pramo z laškim izrazom, kartelirana. Kartel se združijo fabrikantje, ali obriške družbe ene vrste in se dogovore, po kateri najnižji ceni bodo prodajali svoje izdelke, koliko k večjemu bodo na leto izdelali; časih tudi, kako bodo plačevali surovo blago in delavce, in še marsikaj podobnega. Kartel bi prestopil dogovor, se zaveže plačati veliko kazen. Tak kartel je velikega pomena, ker zabrani, da se fabrikantje med seboj ne uničujejo. Kartel ne pristopi k njim, ali kogar sečejo sprejeti, je navadno izgubljen. Karteli planejo po njem in ga do pona izkonkurirajo. Če je pa toliko močan, da ga ne morejo uničiti, ga podkupijo. Tako so n. pr. združeni železarski fabrikantje na Nemškem več let zaporedoma plačevali anglejskim in angleškim železarskim podjetjem od 500.000 do 2 milijona kron, da ti niso prodajali svojih železnih šin in pragov nemški državi. Država je bila potemtakem na milost in nemilost izročena temu kartelu in je morala plačevati šine in

prage, kolikor so zahtevali. Na tak način so bili seveda davkoplačevci silno tepeni. V naši državi so tudi železarski fabrikantje kartelirani. Ni čuda, da imajo grozne dobičke. Tako je n. pr. lansko leto praška železna industrijska družba plačala svojim delničarjem po trideset odstotkov čistega dobička.

Karteli imajo cene za svoje izdelke v rokah. Tisti, ki jih potrebujejo, trpe. Zato imamo pri nas tako velike cene za železo, sladkor, premog, petrolej. Nižje ljudstvo, v prvi vrsti kmet in delavec plačujeta predrago, da kapitalisti več zaslužijo. Pri trgovinskih pogodbah s tujimi državami se vidi, kakšen vpliv ima veliki kapital na državo. Za kmeta se skrbi v zadnji vrsti; najprej se morajo visoke carine nastaviti za fabriške izdelke; kmetovi pridelki se najmanj varujejo. Tako je mogoče, da n. pr. avstrijsko železo gre za 40—50 odstotkov cenejše na Nemško, kakor stane pri nas. Za kar pri nas plačujemo eno krono, dobi nemški državljan po 50—60 vinarjev. Na Nemškem se pa naše železo predela v razne stroje; ti prihajajo zopet čez mejo, seveda po tistih cenah, kakoršne ima železo pri nas. Tako je naš kupec dvakrat tepen. Koliko cenejši bi bili

lahko kmetijski stroji, ko bi tega ne bilo!

Najbolj značilen zgled v tem oziru je sladkor. Avstrijski sladkorni fabrikantje so dosegli od države, da jim je iz svojih dohodkov skozi osem let plačevala za vsakih 100 kil sladkorja, ki so ga prodali čez mejo, 4 K 30 vin. Na tuji sladkor je bila naložena velika carina. Cena sladkorju je bila povprek po 23 kron 56 vin. 100 kil; ker so dobili od države po 4 K 30 vin. nagrade, so ga lahko prodajali po 18 K 96 vin. Bil je tako po ceni, da so na Angleškem ž njim pitali prašiče. Pri nas, v Avstriji, kjer se je sladkor izdeloval, je pa stalo 100 kil povprek po 92 kron. Država je krog 160 milijonov kron za to vrgla iz žepov davkoplačevcev v žep sladkornih kapitalistov, da smo imeli dražji sladkor. To je sicer minulo. Zveza sladkornih fabrikantov je pa vendar tako močna, da je cena za sladkor še vedno neprimerno visoka.

Tu naj se uči, kdor hoče vedeti, kaj pomenja združena moč. Opomniti moramo, da za kartele ni nobene postave. Vsako najmanjše društvo je v naši državi pod vladnim nadzorstvom. Pri nas se vlada meša tudi v Marijine družbe in svoj čas so hoteli prepovedovati celo svetinje; veliki kapitalisti so pa prosti, ko se gre za mi-

lijone. Kakšen šum zažene ves svet, če se kje ustanovi kaka zadruga. Vse plane proti zvezi revnih ljudi, ki si hočejo s skupnimi močmi pomagati in ne miruje se, dokler ne uničijo njihove družbe. Kmetje so razkosani, razbiti. Kar potrebujejo, morajo vsled kapitalistiških zvez drago plačevati; kar pa prodajajo, gre pod ceno, ker se država pač briga, da ustreže kapitalistom, za kmeta pa le malo, ali nič ne skrbi.

Dve stvari razvidimo iz tega: Prvič: Tudi delavsko ljudstvo, zlasti kmet, se mora združevati in z močnimi, čez celo državo prepreženimi zvezami braniti sad svojih žuljev. Drugič: Z vso silo se mora delati na to, da pade v državi in po deželah sedanjih krivični volivni red, in po splošni volivni pravici dobe v državi vlado v roke tisti, kateri za vse delajo, za vse trpe, in sedaj na korist velikih bogatinov stradajo.

Političen pregled.

V državnem zboru.

Poučno je zvedeti, koliko denarja se vrti okoli toba k a. Vsa država izpuha strašno veliko dima v zrak, to kaže poročilo poslanca Robiča, ki pravi, da je imela država od tobaka čistega dobička 138 milijonov K, brez 3 milijone več kakor lani. V obravnavi o vojaških novincih je govoril za vladno zahtevo poslanec Pogačnik. Poslanec Biankini je ostro prijel avstrijsko mernarico, ki je čisto zanemarjena, dočim sosedna italijanska, ki je naši nevarna, zelo dobro napreduje; samo letos je izdala 120 milijonov. Zato je potrebno, da se avstrijska pomorska mesta dobro utrdijo. Tudi na subem se naša država bolj varuje proti Italiji, ker je nastavila nove vojaške posadke na italijanski meji v Pulju, Trstu, Gorici in drugod. Tiskovni odsek je sprejel novo postavbo, da odslej med sejami državnega ali deželnega zbora oni poslanci, ki so vredniki kakih političnih listov, ne bodo smeli biti odgovorni vredniki. Zato bo moral uredništvo za tisti čas kdo drug prevzeti. Minister za nauk in bogočastje vitez Hartelj je govoril o presnovi učiteljišč. Tisti, ki se šolajo za učitelje, bodo hodili odslej eno leto več v šole; učili se bodo več stvari za vsakdanje in gospodarsko življenje. Poslanec Žitnik je govoril o ljudskih šolah in okregal vlado, zakaj tako zanemarija Slovence na Primorskem in Koroškem in Hrvate v Istri, da jim ne dá svojih narodnih šol.

Homatije na Ogrskem.

Vrvenje po volitvah se še ni nič pogleglo. Še sedaj niso mogli sestaviti novega ministrstva. Cesar je izbral grofa Andrasija, da bi izbral ministre, a se mu ni posrečilo. Protivladna stranka, ki hoče odtrgati Ogrsko od naše Avstrije in jo napraviti samostalne države, zahteva, da dovoli cesar Ogrski samostojno carinsko pravico in da naj dá Ogrski samostojno vojsko. Ker pa cesar tem zahtevam ne more ustreči, zato ne more dobiti ministrov, ki bi vladali v prejšnjem smislu. Zbornica se skliče v kratkem, a ne bo de nič delevala, dokler ne pridejo ministri. Cesar je bil pripravljen privoliti Ogrski samostojno gospodarsko upravo, na noben način pa ne samostojne vojske. Bati se je, da nastane med cesarjem in Ogrci razpor. Tudi vsi poslanci avstrijski nasprotujejo tem ogrskim zahtevam.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Francoska državna zbornica hoče pehniti cerkev od države, da bi jo na ta način bolj zatirala. A precej je noče pehniti, ker bodo v kratkem volitve in se boji, da jim razdraženi katoličani ne bi prekrizali njih načrtov. Zato hočejo le polagoma vpeljati ta razdor. Prve dve leti nameravajo pustiti še vse pri starem, duhovnikom bi dajali polne plače in cerkve bi ostale na razpolago za božjo službo. Po tistem bi pa se pokazala ločitev tudi na zunaj. Duhovnikom bi ustavili plačo in zaprli cerkve ter jih le proti najemščini dali za službo božjo. Tako hočejo francoski ajdje po malem pripraviti ločitev cerkve od države. Seveda trpi tako sovraštvo do cerkve povsod le malo časa, ko je kupa pri vrhu, poseže Bog na poseben način vmes.

Turki se pripravljajo nad Bolgare.

Turki pripravljajo s silno hitrico vojsko z Bolgari. Noč in dan vozijo vojne potrebščine na bolgarsko mejo. Samo v enem tednu so spravili v Monastir, kraj blizu meje, 56 topov in 30.000 pušk najnovejšega sestava. Železniški vozovi stojijo vedno pripravljene za vojaško opravilo. Na meji popravljajo vse utrdbe, da bodo pripravne za trdnjave. Vojaški novinci, ki gredo pod puško drugekrat še le meseca septembra, so letos poklicani že ob tem času. Vsi oblastniki govorijo o prihodnji vojski. Vojaške posadke so že več kot podvojene, a se odpelje vsako noč večja množica vojakov iz Carigrada. Tvoornice za vojaške potrebe delajo noč in dan, da pripravijo dovolj obleke, živil, pušk in topov. Bolgarski bi bila v vojski velika pomoč makedonska ustaja. Le žal, da se

vstajniki med seboj ne morejo zediniti. Bolgarski poveljnik z imenom Čončev ima v Prilepu planini oboroženih in pripravljenih do 6000 ljudi, drugi pa, z imenom Sarafov pa malo več, vse bolgarske čete združiti in udariti z njimi na južno vzhodni del Makedonije. Med srbskimi in bolgarskimi četami je nesporazumljenost, ker hočejo Bolgari osvobodeno Makedonijo pridružiti Bolgarski, a Srbi delajo na to, da bi postala Makedonija samostojna. Srbi so deslej pred Bolgari veliko trpeli, ker so le ti srbski živelj zatirali, koder ne mogli. Zato želijo za Makedonijo samostojnost. Naj bi pri tem prepiru ne trpela krščanska stvar. Kakor računajo, bi mogla poslati Turška proti Bolgarom do 400 tisoč mož in 1000 topov. Ali od teh jih bo treba mnogo tisoč za stražo železnic, Carigrada in makedonskih vstajnikov. Tako bi turška ne mogla postaviti v boj več nego do 200 tisoč mož. Tudi bolgarske moči niso dosti manjše. Skupno štejejo okoli 380 tisoč mož, od katerih je večina oboroženih z najnovejšimi puškami in brzometnimi topovi. Ako odštejemo od tega števila one, ki bodo morali estati tu ali tam za stražo, moremo reči, da so bolgarske in turške vojaške sile zelo enake, in bi torej ne bila nemogoča bolgarska zmaga.

Na Ruskem še ni miru.

Delavski nemiri v glavnem ruskem mestu Peterburgu so vzbudili mnogo hrupa po vsej državi. Ker se je bilo bati, da bi železničarji ostavili delo in bi car ne mogel vojske pošiljati v vzhodno Azijo, je železniški minister zažugal, da bo vsak železničar od najvišjega do najnižjega zaprt v trimesečno ječo, ako bi vstavil delo. Vendar tudi ta ostra napoved ni dosti izdala, tako da je mnogo železničarjev kljub temu stavkalo. Največ nemira je v Varšavi. Stavkali so najprej mašinisti po raznih tovarnah, tako je delo počivalo tudi tam, kjer so bili delavci pri volji delati. V mnogih tovarnah so se dali pogovoriti, da so proti zboljšanim plačam vstopili v delo; ali ko so jim gospodarji besedo snedli, so delavci zopet vstavili delo. Odpovedali so dalje službo lekarniški uslužbenci, policaji itd. Žugali so brzojavni, carinski in davčni uradniki. Bančni uradniki so prosili, da jim podelijo podporo, da bi se dalje izobrazovali. Dalje so zaprli v Varšavi vse šole, ki ostanejo zaprte do jeseni. V glavnem mestu Peterburgu je stavkalo 10 dni še okoli 80.000 mož. Na Kavkazu je popolna prekucija. Ljudje so napadli državna poslopja in planili po vojaki, tako da so jih prisilili, da jih niso strašili z ognjem.

Rusko-japonska vojska.

Vojska se je na novo vnela.

Na spomlad sta se sovražnika oživila, že napadata drug drugega, da bi si prej gotovila zmago. Zadnjič so Rusi napadli Japonce, a so bili premagani, ker je njih general imel premalo moč. Potem je bil nekaj časa mir. Ali zdaj so Japonci začeli pomati glavo in hočejo Ruse od vseh strani zati. Zadnji boji so bili naslednji: Dne 19. februarja so napadli Japonci Habalinski prelaz, ga pa niso mogli vzeti. Prihodnji dan je bil boj na Banzelinskem prelazu. Dne 23. so napadli Japonci hrib Bereznev, a so bili odčrti; drugi dan so hrib še enkrat napadli, a to z vso močjo, in so prisilili Ruse, da so ga zapustili. Dalje so zasedli Japonci vas inhenčon in prepodi i Ruse iz onega kraja Sankuniju. Zgodno japonsko krilo je začelo prodirati proti severnemu Jantaganu, a bi obšlo sotesko Gutulin; kljub sneženemu hvarju se je bil hud boj. Zvečer se je poročilo Rusom zagnati Japonce nazaj. 26. februarja so pritiskali Japonci na Dalinski prelaz, kjer so bili Rusi. Rusi so se jeli umikati. Ves dan in še zvečer je metel sneg in vel oster in mrzel veter, da se ni nikamor videlo. Japonci so kljub temu neprenehoma streljali. Rusom se je posrečilo odpejati vse zaloge s seboj. Bila je grozna noč, vojniki so korakali peš skozi visoki sneg, in črni in trudni prišli do vojaške kuhinje, kjer so si vzeli nekaj kosov konjskega mesa, a so ga oteli pred sovražnikom. Ali kar tako tu povedali, so bile majhne praske med najširimi vojaškimi oddelki obeh vojska. Za temi praskami pa se je pričela bitka na celi črti.

Veliki boj.

Japonci so napadli Ruse na celi črti. Na vseh koncih divja silen boj, ki traja sedaj že delj časa. Japonci hočejo obiti Ruse in jih za hrbtom napasti ter jih tako odrezati od domovja. Od boja prihajajo najrazličnejša poročila, a položaj še ni dosti spremenjen. Pri Sahu imata obe vojski središče in okrog tega se sučeta zdaj sem zdaj tja. Japonski oddelki v gorovju severovzhodno gredo proti neki Hunho, a Rusi jih ustavljajo. Enaki boji so na drugi strani, proti zahodu. Reke so zamrzle, tako da četam ne napravljajo nobenih sitnosti. Med reko Hunho in železnicco na zahodni strani stoji Oku nasproti drugi mandžurijski armadi, na severni strani pa prodira Negi. Japonci gredo na to, da bi Ruse obkolili v Mukdenu ali jih prisilili, da se umeknili iz Mukdena nazaj v mesto Jelin. Ali doslej še nismo dobili poročil, a bi Kuropatkin prisiljen bil se umikati. Onar kaže, da si Kuropatkin upa premagati

japonske čete, drugače bi se bil gotovo umeknil, kakor prej vselej. Posebno hud boj so imeli pri Putilovem griču in Šahu. A Rusi so napad odbili Japonci so ga desetkrat napadli, a so jih Rusi vedno vrgli nazaj. Do danes, ko to pišemo, se bije že čel teden ta grozna bitka, a odločitve še ni. Preliti so že potoki krvi. Posebno na levem japonskem krilu Ruse tako napadajo, da je nevarnost zanje. Boj divja tudi po noči. Kuropatkin se junaško upira. Ali kljub temu si pridobivajo Japonci vedno več zemlje. O koncu bitke bomo prihodujič več izvedeli.

LISTEK.

Ta preklicana koza.

Ne daleč od vznožja lepih gorenjskih planin leži malo, lepo mestece; na imenu ni veliko ležeče. Proti severovzhodu od mesta se vleče mala lepa dolinica. Če hodiš po glavni cesti, ki deli dolino v dva dela, približno kake tri ure, in zaviješ po stranski poti naravnost proti severu, potem si v dobri uri v raztreseni vasi; recimo ji Brezovje Vasica ima to „prednost“, da se vse burke in neumnosti, ki so se zgodile daleč na okoli in se še zgodijo, pripisujejo le Brezovčanom. A to ne po pravici, kajti Brezovčani niso nič bolj pametni, pa tudi nič bolj neumni kakor njihovi sosedje daleč na okoli, le to imajo, da so v občevanju z drugim svetom malo bolj nerodni pa tudi premalo zviti, čemur se pa ne bo čudil tisti, kdor pomisli, da je prišel Brezovčan komaj vsaka tri leta enkrat malo pogledat svoje daljne sosede. Ker so bili premalo zviti in prebrisani zato so jih torej drugi za nos vodili, in to nam dokazuje tudi sledeča dogodbica.

Vogljjarjev Jur je bil kajžar v Brezovju. O sv. Gregorju ga je poslala boljša polovica na semenj v mesto, da kupi kožo. Jurij je že precej dolge časa oprezoval na živinskem semenju, in že je mislil, da bo zastoj napravil tako dolgo pot pa še ob samem kruhu in vodi. Nazadnje je vendar izteknil nekaj zanj primernege. „Ta bo moja ali pa nobena“, je sklenil sam pri sebi. Pričelo se je barantanje in glihanje in nazadnje sta udarila za 19 K. Juriju se je zdelo, da je žival med brati več vredna kakor en desetak, za to si je mislil: „Ti, stari reci, da si dal ravno 10 gld.; saj ti bo vrjela; za tisto si pa privoščil en kozarec“ in smuk v gostilno. Izpil ga je celega pol litra, potem sta jo pa mahnila s kožo proti Brezovju. V Grabnu nekako sredi pota, se je ustavil, ne zato ker bi bil sam potreben podpore, ampak ker je bila take navada in ni hotel trgati gostilničarjem

rednih dohodkov. Za ograjo je kožo dobro privezal. Precej časa je moral čakati, predno mu je prinesel dobro rejeni krčmar zahtevano četr.

„Saj vidiš, Jurij, danes imamo precej dela, malo si moral počakati. No, ali si tudi ti kaj kupčeval?“

„Nekaj malega že“, je dejal Jurij.

„Ali si kaj kupil?“

„Eno kožo, da bo po leti kaj mleka pri hiši.“

„Ali je draga?“

„Kakor se vzame. Mislim, da bo že.“

Gostilničar je šel ven in se kmalu vrnil.

„Ali je tista črna tvoja?“

„Tista bo ja, tista.“

„To pa je živalca, da ji ni para“, in gostilničar se je zvito nasmehnil. „Pa že velja kakšnih petnajst ali pa morebiti še dvajset?“

„Ali jih daš dvajset?“ praša hitro Jurij.

„Prav gotovo bi ti jih dal“, zatrjuje krčmar „a žena te živali ne more videti“ in kakor slučajno postavi pol četr pred Vogljjarja in vzame praznega proč. Vogljjarju se je samo smejalo, ker je naredil tako dobro kupčijo in zato se tudi ni branil kapljice.

Krčmar je pustil Vogljjarja samega in zopet je ogledoval kožo. Pa bolj ko jo je ogledoval, bolj mu je silil obraz v nasmeh, dokler ga ni na glas spustil. Šel je v hlev; kmalu se je vrnil s črno kozlo, ki je bil do pičice podoben Jurjevi kozi; privezal je kozla, koza pa je romala v gostilničarjev hlev.

Malo v rožicah je zapustil Jurij krčmo in štorkljala sta po grapavi poti z navidezno kožo proti domu. Jurij že gleda v duhu vesel in zadovoljen obraz žene; po ušesih mu done lepe in zahvalne besede, ker je tako dobro kupil . . . Kozel zameketa — in Vogljjar bi bil skoraj iz kože skočil, in lepe sanje so šle rakom žvižgat. „Kaj pa to? Saj se pa žival ja ni prehladila, ko ima sedaj tako debel glas, prej je bil pa bolj na tenko.“ Kozel znova zameketa in Jurija je bilo skoraj groza tega debelega glasu v tihi noči. Pospešil je korake, da bo ja preje doma. „Kozo“ je spravil v hlev, ga dobro zaprl, potem pa začne klicati ženo.

Kmalu zabrešči zapah, vrata se odpre in na moža se vsuje kup ne ravno izbranih besedi.

„Veš, Marjanca, ne smeš biti huda. Ti ne veš, kakšno živalco sem ti prignal. Ves dan sem stikal in vohal, pa še le proti večeru sem imel srečo — Glavo stavim, da ji ni para na Kranjskem.“

„Ali pa ima kaj mleka?“

„Štiri litre vsak dan, se je gvišal prodajalec . . . Le kar pogledat pojdi, pa kar žehtar seboj vzemi, saj vem, da jo že mleko zelo tišči . . .“

V eni roki laterno, v drugi žehtar, je izginila žena. Jurij vesel, da jo je tako hitro

umiril, se je vsedel k peči in si ga nabasal eno fajfo . . . Kar prileti žena v hišo in zavpije nad Jurijem s tako silo, da mu je od strahu padla fajfa iz ust:

„Ti pa res nisi zastojen Jurček, šema šemasta. Ali imaš še kaj pameti in saj vendar še nisi popolnoma slep, če si znal ponoči domov priti.“

„Ali Marjana, kaj pa je? ali ti morebiti ni koza všeč?“

„O všeč, všeč!“ se mu zapači žena. „Če misliš, da se boš ti iz mene norca delal, se si pa prav pošteno zmotil. Take neumnosti obdrži zase.“

„Za božjo voljo, kaj pa je? Ali ima koza kakšen tadel?“

„Ja, ti Jurček ti, pa ne samo enkrat, ampak trikrat Jurček; ali si bil takrat slep ali pa tako pijan, da nisi nič videl, kaj si kupil. Kdo pa je še kdaj, — povej če veš, kakšnega k o z l a molzel?“

„Jaz te ne razumem“, in Jurij gleda debelo.

„O jaz pa tebe dobro! T o l i k o č a s a si gledal v glaz, da nazadnje nisi znal ločiti koze od kozla.“

„Kaj praviš?“ in Jurij nastavi uho.

„Da si kupil kozla mesto koze“, zakriči žena.

„Kaj misliš, da sem res slep ali pa pijan?“

„Ce ne vrjameš, pa pojdi gledat.“

Jurij je šel; ko je prišel nazaj, je delal take obraze, kakor bi ga najhujše klale po trebuhu . . .

Drugo jutro sta bila Jurij in kozel na vse zgodaj zopet na poti. Zvečer je moral Jurij vleči kozla, sedaj pa je kozel tako pridno potiskal Jurija, da je ta moral pridno opletati s palico na obe strani. Pet, četudi ne ravno dolga, ga je tako zdelala, da je moral počiti pri znani gostilni. Ko ga prašal gostilničar po opravku, je dejal, da je prodal včeraj mesarju kozla in da ga mu danes žene — resnico povedati, ga je bilo sram. Gostilničar se je obrnil v stran in nasmejal. Ko je Jurij izpil svojo merico in mislil oditi, je dejal gostilničar, da bo dal on za eno merico, ker je bil včeraj tako dober dan. Medtem, ko sta ta dva pila, je romal kozel zopet v hlev in koza iz hleva. Juriju se je mudilo; gostilničar ga je spremil do vrat. Boječ, da bi gostilničar ne opazil velike podobnosti med včerajšnjo kozo in današnjim kozlom, je odvezal Jurij kakor hitro mogoče navideznega kozla in hitro zginil za vlogom . . .

Kmalu je bil na prodajalčevem domu. Ko ga je zagledal, zakriči jezen:

„Na, tukaj imaš svojega kozla, ti lažnjivec ti! Denar daj sem, pa le hitro, če ne greva v luknjo.“

„Kaj praviš?“ se začudi prodajavec

„Jaz ti že navijem uro, da boš pomnil, kdaj si prodal kozla za kozo.“

„Priatelj, ne zameri, ali se ti en kolešček v glavi prehitro vrti?“

„Tebi se pa vsi ali pa nobeden! Toliko pameti imam pa še, da vem, da kozla ne molze nobeden drug kakor ti morda“, Jurij se ozre na „kozla“ in beseda mu zastane, ko vidi izpremembo.

„Ta kozel je zacopran.“

„Saj vidiš, da ni kozel.“

„No, je pa zacoprana koza. Daj meni denar nazaj in redi sam to pošast.“

„Veš kaj“, zrase prodajavec, „če je koza zacoprana, potem je od takrat, od kar jo imaš ti. Kupčija je bila poštena in jaz ne odneham. Če ti je všeč, veš, kje me dobiš; jaz imam dovolj. In če rečeš še eno besedo, pa se boš hitro znajdel v luknji.“

Juriju je skočilo srce v hlače. Tiho je v opravčenje nekaj mrmral in hote ali ne hote sta nastopila s koze pot. Vsakih trideset korakov se je ozrl, če se koza še ni izpremenila v kozla. Do Grabna ni prišlo živali veselje, da bi se izpremenila. Jurij je bil že vesel, ker je mislil, da je coprnija že izgubila svoje moč.

Znani gostilničar je stal na pragu in se od samega smeha prijel za trebuh, ko je videl Vogljarja s kozo. — Ta je pravil, da je od mesarja grede zagledal to kozo tam pri enem kmetu in toliko časa silil vanjga, da mu jo je prodal. Plačal jo je precej drago, pa mu ni nič žal, saj bo imel sedaj tako lep par.

Ali bo kaj počil? — Sedaj pa že nima nobenega časa. Kaj čas, in za eno merico dá gostilničar.

Res se je dal Jurij izvabiti v sobo, potem ko je privezal kozo za ograjo. Gostilničar je pričel z Vogljarjem živahen razgovor o živinski kupčiji — med tem pa so hlapci zopet zamenjali kozo s kozlom.

Cez pol ure se je Jurij odpravljal. Ko je stopil iz veže, opazi na prvi pogled izpremembo. Divja jeza ga popade, zagrabi metlo, ki je bila v kotu veže prislonjena in skoči k kozlu: „Čakaj, ti preklicana žival, jaz ti izbijem te muhe iz glave“, nameri a — kozel je hitrejši — in Jurij leži na tleh kakor je dolg in širok.

„Bog in sv. križ božji“, se prime Jurij za trebuh in iznova nameri, a to pot sta preččila hlapca in krčmar je pričel miriti:

„Ne ubij no vendar živali.“

„Ta je zacoprana in ima rogatega v sebi“ kriči Jur. „Peklenšček mora iz nje in če tudi crkne.“

„No, ne bodi ne babjeveren, Jur“, se smeji krčmar.

„Na, pa ti poskusi svoje srečo . . . Sedaj je kozel, danes zjutraj je bila koza in jutri večer bo zopet kozel.“

„Sedaj sem pa res radoveden“, se smeji gostilničar . . . „Veš kaj, daj meni kozla in jaz ti dam 15 gl.“

„Že velja“, zakriči od veselja Jurij in obema rokama seže po denar . . .

Ko jo je mahal Jurij po grapavi steni se mu je obraz veselo smehljalo od same zadovoljnosti, da se je tako na dober način iznebil „obsedene“ koze. Imel je na tihem željo, da bi se koza tudi pri gostilničarju spreminjala v druge živali: teleta, ovco, pa in nazadnje v mačka . . .

Gostilničar pa je zatrjeval svojim ljudem, da je bil špas sam vreden 15 gl. in da je koza za nameček . . .

Pepelnična sreda.

Pepelnična sreda je. Velika cerkev je skoraj natlačeno polna; na obrazu vernikov lahko bereš, da jih je zbrala globoka resnost dneva; zdi se, da plava nad vsemi veliká skupna, močnoresna žalost. In vijolična barva mašnega plašča, skoraj otožni glasovi orgel in žalna obleka vernikov — vse to je govorilo mogočno govoricó srcem vernikov. Molče, zamišljeni in počasi so se pomikali proti obhajilni mizi, da zaslišijo strašno resne besede: „Spomni se, o človek, da si prah in v prah se boš povrnil“ . . .

Med dekleti, ki se vračajo od altarja v klopi, ti pade takoj visoka, vitka in lepa postava v oči; črna tesnooklepajoča se obleka, pa lahko pordeli obraz z nekako skoraj žalostnim izrazom; črne nalahno skravljane lase s sledovi pepela, ki ga je vedoma ali slučajno tako obilno potresel duhovnik; roki sklenjeni, očesi pobešeni — vse te nebotke potegne oči vseh nase. Vidi se, da deklet nič ne sliši, ne vidi, nič ne čuti, njena duša je vtopljená v vrečo molitev.

„Žalostna je moja duša do smrti“, se ji izvije iz prsi, „a ne smrti se bojim, ampak življenja, prihodnosti. Kakor smrtni strah leži na meni, in jaz, o moj Bog ne vem izbodi! Da bi saj umrla — to bi bila za me milost. A če je tvoja volja, da živim in živim dolgo z njim, potem mi daj vsaj to milost, da rešim svojo dušo . . .“

Molvka je edini otrok Abramov. Ta je bil gostilničar in je imel pod komando vse gornji konec občirne občine. — V cerkvi že ni bil saj par desetletij nič; čemu bi lahal po cerkvah, saj kot „napreden omikanec“ ne potrebuje f . . . in tudi brez blagoslova boga se dobro izbaja. Čemu torej? Zavarovalni in poduk mu polajajo brezverski in veri sovražni listi in knjige; vajo pa zabavljajo in obrekovanje duhovnikov in cerkve; ta jo je prignal Abram že tako daleč, da je bil mojster. Čisto nasprotna od njega je Rozalija, njegov edin otrok, prava podoba dobre Abramove žene.

Oče je obljubil svojega otroka edinca sinu dobrega prijatelja, mlademu Posedovcu, ki je imel do pičice njegovim enake nazore. Mladi Posedovec, Polde mu je bilo ime, je bil več pri Abramcu, seveda v gostilni, kakor doma in ljudje so šepetali, da je tolike malopridneži kolikor je mlajši. Ol vojakov, ker je mu kot sinu bogatega posestnika seveda ni nikdar hudo godilo, se je vrnil popolnoma sprijen na duši in telesu; čudne stvari, celo temne govornice o krivi prisegi v neki kočljivi stvari, so se slišale o njem ob njegovem prihodu... Rozalija se je takoj izpočetka izogibala vsakemu sestanku, a malopridnež jo je zasledoval in se ji hlinil in silil, koliko časa, dokler mu ni Rozalija nazadnje v obraz povedala, da ne mara zanj za ves svet. Obrnil se je na očeta in ga je res pregovoril. Ta je s surovo silo toliko časa priiskal na hčer in na ženo, da se je Rozalija iz ljubezni do svoje trpeče matere nazadnje udala. —

V maju bo zaroka, tako so se domeničili; in v septembru poroka in potem bo navezana za vse svoje življenje na človeka, katerega pri najboljši volji ne more spoštovati, kaj še-le ljubiti...

To so bile one strašne skrbi, ki so jo morile na pepelnico jutro. Ni znala za kakšen izhod. In vendar, ko je izlila v vročo molitev svoja čustva, postalo je srce mirno in tróra je izginila. Zdelo se ji je, da jo bo rešil vsemogočni v zadnjem trenutku.

„Tvoja volja naj se zgodi“, vdana je zapustila dekletu cerkev...

Medtem pa so sedeli pri Abramcu za mizo, mladi Posedovec in še par drugih. Še od prejšnje nezmernosti v jedi in pijači omamljeni, so pričeli pepelnico jutro s pijačo. —

„Ti bi bil pa pač lahko v cerkev šel, Abram“, méni eden, „da bi malo pobelili tvoje grehe, ti kosmatin ti!“

Abram se je prijel za brado, pogledal v kuhinjo in pomežiknil z očesom: „O če bi bil pepel moje ta stare, potem že, in dal bi tudi še za eno mašo.“

Vsi so se divje zasmejali.

„Glej, da se poboljšaš in naredi kaj dobrih sklepov za post“, pristavi drugi.

„O ja“, se norčuje Abram, „to že delam. Danes zjutraj sem opravil svojo jutranjo molitev, in potem dejal sam sebi; veš, vsak praznik in vsako nedeljo moraš biti malo vesel, ob petkih bo dobra pečenka in krvave klobase bodo tudi dobro teknile; in svojih sedem patronov sem tudi prosil pomoči, pa naj še kdo reče, da nisem pobožen?“

Ko je smeh nekoliko utihnil, praša eden: „Kateri pa so tisti tvoji patroni?“

„Prvemu je ime Filaks. Veš, preklicano je drag — 100 K — a zato pa tudi vsa-

kemu rebra prerahlja, kder hoče v mojo sobo.“

„Ja, to je še-le eden, kje pa je drugih šest?“ praša Posedovec.

Gostilničar jih postrani pogleda in malo pomežikne z očmi: „Ti so pa v mojem revolverju, ki leži na nočni omarici poleg mene; šele danes zjutraj sem streljal na to pusto pepelnico in ga iznova nabasal.“

Medtem je vzel Posedovec skrivoma nožno špico popra in ga vsul na plešasto glavo Abramovo. Hitro je segel ta z roko na glavo in divje zaklel.

„Ne smeš biti tako hud, saj boš moral enkrat umreti“, so se mu smejali drugi.

„Zares, a tako hitro še ne“, odvrne hitro, „in potem bi si tudi še nekaj želel.“

„Kaj? Duhovnika, kaj ne, kosmatinec; saj bi ga bil pa tudi potreben, ne samo enega ampak kar dveh naenkrat.“

„Kaj še?“ zamahne Abram z roko in oči se mu divje zasvetijo: „rad bi, da bi me pokopali poleg mlade, zale punce. V družbi se lažje potuje.“

Samo eden — Posedovec — se je zasmejal, drugim je obtičal smeh v grlu, zdela se jim je predebela.

Vstopila je Rozalija — angel med pozivjenci in gover je dobil druge smer — Ravno enkrat je skončal mesec svoje pot; bilo je v sredo pred tiho nedeljo. Posedovec in eden izmed prijateljev se vračata pozno iz gostilne domov. Od Abrama sem se čuje močno, zategnjeno lajanje.

„Abramov varuh patron poje“, se norčuje...

Uro pozneje je grozno donel v tiho noč strašen klic: „Gori, gori!“ in otožno odmeva v tihi noči plat zvona; še na pol v spanju so kričali ljudje: „Kje gori?“

„Pri Abramcu na gornjem nadstropju.“ Kmalu je bila požarna bramba na licu mesta; a hiša je bila zgubljena.

Na gorišču se je zgodilo nekaj strašnega. —

Rozalija se je na vpitje: „gori, gori!“ zbudila. Hiša v ognju. „Matil!“ in napol oblečena skoči v sosedno sobo, kjer so ležali, jih zbudi in nese skozi dim in plamen ven na prosto

„Kje so oče? Pomagajte!“ in zopet se zakadi v dim in plamen in hiti proti očetovi spalnici a — Filaks brani vstop. Eden možki hiti po kol, da bi se ubranil na pol divje živali, a Rozalija se ne zmeni za popadanje divje živali, prerine se do vrat, odpre — kar počijo trije strelci drug za drugim in...

Ko so ubili psa, je počil še en strel. „Ne hodite v sobo; revolver se sam sprožuje, lahko koga usmrti.“

Še-le ko so skozi oba okna brizgali dolge časa vođe v sobo, so si upali notri.

Strašna slika! Na tleh leži Rozalija zadeta od treh krogelj in v postelji zadušena...

Vsi „patroni“ so storili svoje; pes ni pustil v sobo, lahko bi ga bili še rešili; in revolver se je sprožil v preveliki vročini sam in zahteval najhujše žrtve... In Abramcu se je spolnila želja, pokopan je bil zraven mlade, zale punce — lastne hčerke — edinega otroka...

„Ne kliči nase božje pravičnosti in jeze!“

Koliko časa naj spe otroci?

Iz izveštja komisije, ki je pregledala švedske šole, je razvidno, da otroci, ki niso spali, kakor zahteva zdravje, trpe za 25% odstotkov več na raznih boleznih nego drugi. Povprečno treba da spe otroci: pod 4 leti do 12 ur na noč, od 4. do 7. leta po 11 ur, od 7. do 12. leta po 10 ur, od 12. do 14. leta po 9 ur in od 14. do 16. leta po 8 ur na noč.

Samodelujoča telefonska zveza.

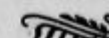
Pred kratkim so za poizkušnjo vpeljali na Dunaju za 200 naročnikov, ki so se sami glasili, samodelujočo telefonsko zvezo po ameriškem vzorcu. Bistvo te samodelujoče telefonske zveze obstoji v tem, da morejo njeni naročniki, ne da bi jim bilo treba klicati centralo, sami stopiti v zvezo s kakim naročnikom take samodelujoče zveze.

Kmet — učenjak.

Prava posebnost je nek kmet po imenu Frid. Theil v Ravdi pri Arzenbergu na saksonskem Altenburgu. Navzlic poljskemu delu, preostalo je možu še vedno toliko časa, da se je naučil sedem jezikov. Mož ima pač izvrstno nadarjenost za jezike, ker si je prisvojil kot samouk iz knjig grščino, hebrejščino, klinopis, sanskrt, hijeroglifiški jezik in arabščino in to z najboljšim uspehom. Star je 71 let in pred nekaj tedni se je spravil tudi na angleščino. Tako se je povspel do učenja štva v jezikih Trombetti, profesor semitskih jezikov v Bolgini, dasiravno je bil prej le brivski pomočnik.

Milijonar, reven umrl.

V New-Jorku je umrl bogat, a skop stavec 76 let, ki je vse svoje premoženje 8,000,000 K razdelil pred smrtjo med svoje sorodnike. Dejal je, da si je vsako leto svojega življenja kaj prihranil, tudi takrat, ko je zaslužil na teden le 24 K. Pred časom je razdelil med pet otrok svoje sestre 4,000,000 K. „Spravil sem denar počasi skupaj ter ga hitro dal. Potem sem pa počakal, kako bodo z denarjem ravnali.“ Kakor se vidi, so sorodniki z denarjem dobro ravnali, ker jim je dal pred smrtjo še 4,000,000 K. Dejal je, da hoče reven umreti. Svoje premoženje si je pridobil pri kupčiji z žitom in živino. Akoravno pa je bil tako radodaren napram sorodnikom, se je vendar pulil za vsak krajcar s kočijaži na cesti ter je stanoval v cenenih gostilnah.

Razgled po domovini.

Cesar in „Slovanska zveza“.

Znano je, da je „Slovanska zveza“ glasovala to pot za vojno predlogo. Ko je te dni domobranski minister grof Welsersheimb poročal cesarju o sprejetju vojne predloge, mu je posebno omenil, da so Jugoslovani pokazali veliko požrtvovalnost, ko so glasovali za rekrute, četudi bi politični položaj opravičeval jih, glasovati proti. Cesar je to poročilo s posebnim zadovoljstvom in z zahvalo Jugoslovanom sprejel na znanje, in grof Welsersheimb je to sporočil „Slovanski zvezi“.

Uspeh naših poslancev. Vlada je dovolila nadaljnje davčne olajšave za nove stavbe v Ljubljani in na Kranjskem, za kar je vložila prošnjo na finančno upravo tudi ljubljanska občina. Da se je ta stvar tako ugodno rešila, je odlična zasluga naših poslancev. Takoj pri nastopu Gautschevega ministrstva je predložil ministrskemu predsedniku načelnik „Slovanske zveze“ dr. Šusteršič spomenico, v kateri se je zgoraj omenjene olajšave odlično zahtevalo. Ministrski predsednik Gautsch je takoj obljubil dr. Šusteršiču, da bo po svoji moči pripomogel k ugodni rešitvi in to se je tudi zgodilo, ker je dotično predlogo vlada že predložila državnemu zboru.

Katoliško - narodna zmaga.

Iz Dvora pri Žužemberku se nam piše: Dne 10. septembra 1904. izvoljeni odborniki, med katerimi ni niti enega liberalca, so dne 25. febr. t. l. izvolili županom: Mihaela Mirtiča iz Dvora, svetovalcem pa Japeza Arkarja iz Trebče vasi, Alojzija Strumbelja iz Vinkovega vrha, Janeza Hrovata iz Dvora in Franceta Fabjana iz Stavče vasi. S tem je končan dveletni boj za to občino, katero je smatrala liberalna stranka za svojo nepremagljivo trdnjavo.

Podeljena je župnija Smartin pri Kranju prečast gosp. Frančišku Dolinarju, dekanu v Ribnici.

Za župnika v Dolenji vasi pri Ribnici je imenovan č. g. Fr. Vrhovšek.

Premeščen je čast. g. Frančišek Juvan, kapelan v St. Jerneju, na Brezovico. Čast. g. Antonu Jeriču, kapelanu na Brezovici, je dovoljena polletna pokojnina. Čast. g. Berthold Bartel, kapelan v Stari cerkvi pri Kočevju, je premeščen za beneficiata v Radeče pri Zidanem mostu.

Kapucin p. Ferdinand Stadler v Skofji Loki je sprejet k trapištom v Marianhillu v južni Afriki in je odšel v novicejat v Banjaluko. — Na njegovo

mesto je prišel p. Erhard Pečar iz Gorice.

Čebelarški shodi bodo: 19. marca v Kranju v gostilni „Stara pošta“. Začetek ob treh popoldne 25. marca v Žirih v gostilni g. Valentina Oblaka. Začetek ob eni uri popoldne 26. marca v Logatcu v gostilni pri „Kramarju“. Začetek ob treh popoldne. — Na teh shodih se bo govorilo o umnem čebelarstvu. Čebelarji, vzbudite se!

Gorenjske novice.

V Moravčah je priredilo katoliško izobraž. društvo 26. pr. m. in 5. sušca igri: „Zamujeni vlak“ in „Zvon na Krtini“, s petjem in deklamacijami Gregorčičevih poezij: „Nevesta“ in „V pepelnični noči“. Prostorna društvena dvorana je bila obkkrat prenapolnjena. — K zadnjemu dopisu „Iz moravske doline“ naj še toliko dodamo, da uprav takrat, ko se je začel pri nas liberalizem, jela se je širiti med našo liberalno mladino tudi surovost in podivjanost. Pomislimo, izmed onih, ki se med nami tako arogantno ponašajo z napredkom in oliko, se predrznejo, da gredo čakati in napadati, kakor nekdanj roparji, ljudi s koli, ki se vračajo zvečer iz trga. Taka dejstva moravških kolovodij so nam jasen dokaz, da v liberalizmu ni izobrazba, in ravno to nas bo še ojačilo in podkrepilo za naše ideje; kajti kakor čika dandanes liberalizem po svetu, upamo, bo poginil kmalu tudi pri nas; najbrž so bile te surovosti zadnji pojemajoči vzdih našega umirajočega liberalizma. — Še en nov dokaz liberalne surovosti. Vsak pošten Slovenec želi gotovo našim bratom Rusom končno zmago, a ne tako liberalci. Tako je pred kratkim nekdo med našimi naprednimi s hripavo-grgrajočim glasom izjavil, da morajo zmagati Japonci, ki naj potem proderejo v Avstrijo in naj pokončajo cerkev in duhovnike. Toda počasi, liberalni kmet! Ako bi se res zgodilo, da pridejo k nam Japonci, kdo bi bil vendar večji revež, kakor kmetje?! Ne beremo li v zgodovini, da je bil, ko je ropal in požigal nevernik po naši domovini, kmet najnesrečnejši? Da, ravno kmet je takrat najbridkeje občutil udarce tujih hanžarov in žalostno usodo suženjstva. Toraj vidite, taka je ljubezen liberalcev do cerkve, vere in domovine. Sedaj pa še lažje razumemo izraze slovenskih izdajalcev: proč od Rima, proč od Avstrije! Pač tužna majka Slovenija!

France Šmidovnik †. Kdo je bil pa to? Tako bo rekel eden in drugi, ko bo bral to ime. In res škoda, da je bil skoro popolno neznan širši javnosti. Dne 8. marca mu je milostni gospod proš novomeški v spremstvu več duhovnikov blagoslovil poslednjo posteljo na prečinskem pokopališču. Bival je dol pri svojem bratu župniku Antonu radi bolehnosti in je ondi tudi sklenil svoje življenje. Bil je posestnik obširnega Vogrinovega posestva v Tunjicah pri Kamniku in obenem ključar župne cerkve in predsednik ali odbornik pri vsaki katoliški organizaciji v Tunjicah. V mladih letih bil je dijak in je dovršil šest latinskih šol. „Rečni soldaški stan“ ima na vesti, da pokojni France ni zavzemal kake odlične službe v deželi. Večkrat sem občudoval njegov spomin. Bilo je pred leti, ko me je njegov brat Anton pripravil ob počitnicah na tretje šolo k računstvu in grščini. Nekega dne sem se ukvarjal z grško sklanjo. Menda mi je zastalo, kar se primota pokojni France dol iz podstrešja s košem na hrbtu in pihne par grških besedi, ki so bile ravno na vrsti in tako pomaga mojemu vozu dalje, sam pa jo udari molče dalje po veži. Zadnjih sva bila skupaj lansko poletje na novi maši g. Matevža Kozelja. V prijazni zabavi sva prišla zopet in zopet nazaj na šolo in onda vam je drobil skoro 60 letni dijak kot profesor računska pravila in latinske in grške pesmi, katerih se je učil pred več kot štiridesetimi leti. Po dokončani vojaški službi se ni lotil več učenja, temveč je ostal doma in se lotil z vneto kmetijstva. Bil je priden in dober delavec, krepak pa tako, da, kjer je France prijel, je moralo vstati in če je bilo tudi že pod potom. Po očetovi smrti je kot najstarejši sin prevzel gospodarstvo, toda ženil se ni nikdar, čemur se menda ni nihče čudil, saj niti kmetiška, niti gosposka ni bila za njegov značaj. Vkljub svojemu premoženju in znanju je bil skromen in ponižen. Nosil se je vedno popolno kmetiško, priljubljen med sosedi in domačini, priljubljen pa posebno tudi med tunjskimi dijaki, nižjimi in višjimi. Bil je globoko veren in zelo rade-daren. In to so njegove kreposti, radi katerih sem napisal te vrstice. Po svoji službi sem pretaknil že ta in oni kot naše dežele in naletel na te in druge baže ljudi in kaj sem premnogokrat opazil in še opazujem? Ljudje, kateri so morali prvi, drugi ali kvobjemu tretji šoli s trojko slove dati, se sramujejo kmetiškega stanu, se visoko povzdigujejo nad domačine, ki niso bili deležni ljubljanskih, kranjskih ali novomeških dvojk, se upirajo duhovnikom in zapeljujejo doma-

ne v boj zoper vero in verske življenje, kot taki duševni revčki smatrajo kot dve poklicane za poslance v deželni in državni zbor in kot voditelje političnega banja. Take in enake misli so mi šle po glavi, ko mi je bil pred duhom čisti značaj ogrinovega Franceta in sem svojemu spopovnanemu sosedu in ljubemu prijatelju pisal vrstice v spomin Košišev France.

* Prva vožnja na bohinjski železnici.

V zahvalo za srečen izid pri rajenju predora je bila dné 1. marca v ob. Bistrici sv. maša z zahvalno pesmijo. Popoldne pa je prvokrat drdrala mašina skozi predor na goriško stran. Umemo, da je ob tej priliki zbralo na stotine ljudstva, ki se je hotelo prepeljati na goriško stran in pozdraviti goriške sesede. Bili sta pripravljene dve lepo okrašeni mašini z mnogimi vozovi za domačine, delavce in povabljenе goste. Točno ob pol treh je vlak drdrdal. Razni spomini so se človeku vrstili pri vožnji skozi predor. Nekak skrivnosten občutek je pretresaval vsakogar. Prostor, kjer je bil lansko leto 31. maja ob navzočnosti nadvojvode Leopolda predor prevrtan, kjer je padla zadnja kamnita stena, je bil razsvetljen in okrašen s slikami železniškega ministra Witteka, sekcijskega šefa Wurmana stavb. svetnika Hanaka. Vožnja skozi predor je trajala 40 minut. Pri redni vožnji vlak rabil seveda velike manj, kakih 7 do 10 minut. Podbrdčani na goriški strani so okrasili hiše z zastavami, pokali so točiči, da je bilo veselje. Prvikrat so si segli Kranjci in Primerci v roke kot bližnji sosedje. Odmor ene ure je naglo minul. Za vožnjo nazaj se morali pripeti še eno malo. Ni čuda, saj je vlak zasedlo gotovo nad 1200 ljudij. Vlak je tudi nazaj vozil približno 40 minut. Zvečer je bila v hotelu za povabljenе skupna večerja in prosta zabava. Tako je minila prva vožnja s Kranjskega na Goriško in nazaj.

* **Železniška proga Jesenice-Trst** bo odprta prometu 1. oktobra t. l. Proga Jesenice - Celovec bo otvoren štiri do pet mesecev pozneje.

* **Predor skozi Karavanke** bo veljal 14 milijonov več nego je bilo proračunjeno. Od Celovca skozi Jesenice do Trsta bo nova železniška proga veljala 1.600.000 K več, kakor je stalo v prvotnem proračunu.

* **Novo pošto** bodo dobili na Savi pri Jesenicah. Nova pošta bo dobila naslov "Sava-Jesenice" in se otvori 15. marca.

* **Občinski odbor na Jesenicah** je imenoval za častne občane naslednje gg: Jakob Aljaž, župnik na Dovjem; Marij Auer, pivovarnar v Ljubljani; Franc Budinec, trgovec v Kranjski gori; dr Vinko Gregorić, primarij v Ljubljani; Ivan Hribar,

župan stol. mesta Ljubljane; Josip Pogačnik, državni in dež. poslanec v Podnartu; Franc Rant, nadučitelj v Radečah pri Zidanem mostu; Rihard Schrey, c. kr. poštar v Lescah; Avguštin Šinkovec, mestni župnik v Škofji Loki; Ludovik Stricelj, načelnik požarne brambe v Ljubljani; dr. Fr. Tominšek, odvetnik v Ljubljani; Anton Treun, trgovec na Savi pri Jesenicah; dr. Janko Vilfan, odvetnik in župan v Radovljici.

* **Tablice** z napisom „Na tla pljuvati je strogo prepovedano“ je sklenil napraviti jeseniški občinski odbor po vseh javnih prostorih. Samo če bo kaj pomagalo!

* **Za boljše razsvetljavo** na cesti proti Savi bo poskrbela jeseniška občina, kakor je bilo sklenjeno v zadnji odborovi seji. Sklep je jako umesten in naj se le naglo izvrši, zakaj ponoči hoditi v temi pri nas ni posebno varno in tudi ne prijetno, zlasti kadar so slaba pota, kakršna so sedaj, ko se taja sneg.

* **Pri veselici**, ki jo je priredilo jeseniško katol. delavske društvo na pustne nedelje zvečer, se je zopet pokazalo, kako nujno potrebuje društvo večjih prostorov. Vsa dvorana je bila popolnoma polna, mnogo se jih je moralo vrniti, ker niso dobili prostora; takoj spomladi začne graditi svoj „Delavski dom“.

* **„Pri Marijini kapelici“** je naslov igre, ki se bo predstavljala na praznik sv. Jožefa zvečer v kat. del. društvu na Savi pri Jesenicah. Igra je zelo ganljiva; kdor hoče kaj lepega videti, naj pride.

* **Putshöglnovo hišo** na Savi, kjer je bilo zbirališče tukajšnjih odpadnikov in hajlovcev, je kupil g. Peter Rozman za 8000 K. Nas veseli da je prišla hiša v slovenske roke.

* **Promet** pri jeseniški hranilnici vedno bolj raste, znamenje, da imajo ljudje zaupanje. Od novega leta do sedaj je bilo prometa do 100.000 K. Brezdvomno bo promet vedno večji. Na zadnjem občnem zboru, ki se je vršil 12. februarja, kakor je poročal zadnji „Domoljub“, so bili izvoljeni v načelstvo: Jakob Ferjan, načelnik; Janez Zabukovec, načel. namestnik; L. Baloh, J. Mežik, I. Prijatelj, Peter Rozman, A. Noč, odborniki; v nadzorstvo: Valentin Černe, N. Bernard, V. Zabret, J. Jekler, K. Višnar. O reviziji je poročal na občnem zboru revizor g. Pelc, ki je rekel, da je v hranilnici popolnoma vse v redu. Od novega leta naprej daje posojilnica posojila na obresti po 5%.

* **Umrla je** na Jesenicah 5. marca Marija Zabukovec, mati tukajšnjega gospoda župnika, v 73 letu starosti. Pogreb se je slovesno vršil v torek, 7. t. m. Pokojno je spremilo k večnemu počitku šest duhovnikov in mnogo ljudstva. Vrlemu gosp. župniku ob hudi izgubi naše iskreno sožalje.

* **Homške novice.** Jez za homško goro je sedaj gotov. Delali so ga skoro dva meseca. Bo pa zopet treba mlinarjem in tovarnarjem poseči precej dobro v žep. Delo je vodil tesarski mojster Ravnikar iz Domžal. Pa kakor vsako večje podjetje, tako se tudi to ni izvršilo brez nesreče. Neki delavec se je pri padcu nevarno pobil. Mraz je bil silovit, pa saj so ga z rakijo grel. Predpust je minul pa brez plesa; posnemanja vredno. Prvega marca se je pri nas vršil naber vojaških novincev. Iz treh občin so enega vzeli, žalosten sad žganjepitja. Pri nas smo začeli vstanavljati družbo treznosti. Pa ljudje niso preveč vneti za njo. V naši fari je tudi nekaternikom začelo primanjkovati krme. Sušec je precej po nastopu začel z repom viti. Cesta od Kamnika do Domžal je tako v slabem stanju, da bi človek mislil, da je v kakšnih hribih.

Iz Poljanske doline.

* **Iz Malenskega vrha** so orožniki dne 9. marca odvedli na ričet 25 let starega Antona Demšarja, ker se je poprijel nekega rokodelstva, ki pa je zoper sedmo Božjo zapoved. Fant je bil že trikrat kaznovan zaradi tatvine. Sedaj pa je na pustni veselici na Vovčah okradel nekega godca, ki se je 5. t. m. celo noč trudil za par novčičev. Hotel ga je tudi zraven še tepsti, kakor pred nedavnim časom svojega očeta.

* **Lepo pustno veselico** smo imeli tudi v Srednji vasi. Še Andrejancev Tone se je bil vesel.

* **V Gorenjem Brdu** oženil se je 27. februarja občje spoštovani Jernej Krek z gospodično Marijo Jereb. Voščimo mu srečno zakonsko življenje!

* **Izobraževalnega društva** že težko čakamo v Tratarski fari. Morda v vzbujajoči pomladi vzkl. je tudi to prepotrebno društvo.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† **Na napačnega sta naletela** te dni dva krčmarja v neki gostilni v Loškem potoku. Prišla sta že pozno zvečer v gostilno iskat prenočišča. Krčmar jima rad obljudi prenočišče. Da bi si pa ležišče še bolj zagotovila, hočeta se še na poseben način prikupiti gostilničarju, zato jo udarita po „farjih“. Toda topot sta se pa vrezala. „Če sta pa taka“, pravi jima gostilničar, „se pa le hitro poberita, odkoder sta prišla!“ In kar pobrati sta morala svoje stvari in odriniti, da sta se obvarovala še kaj hujšega. Vsa čast takemu možu kot je ta naš krčmar!

Predstava redeljo je bilo pr-
ljivo gledati, kako sta tomata duhovnika v
Ročah v Luskem potoku biagostavljaja krasna
nova pustopja, ki so jih sezidali po požaru,
ki je bil julija meseca n. l. vpepelil po vasi.
Bili so predvalci prvih copet veselih po požaru,
ki jim je bil vesel skore vse upanje,
to redeljo pa jih je božji biagostov s nova
vredil. Da ni le kaj kmalu dobili tudi kaj
trdnave podpore!

Pogravek. V ozirni za števil. 4.
„Domačuba“ dne 16. februarja pridobimo to-
tice, katere se pridržaja s besedami: „V
1888. leta sodnija je v Ribnici“, naj
se za podlagi iskavnege zakona sprejme
slednji sodniji pogravek: Ni res, da
je sodnijski sluga moža v Dolnje vasi, ka-
teri je imel dostati trdnave kazni, odvedel
od umirajoče bene v zapor in da je sodnija
pustila toma same otročca. Res pa je, da
je dotičnik svojo kazni prostovoljno brez
poklica nastopil dva dni pred smrtjo svoje
bene, katere je bila kakrat zdrava, ter je dne
29. januarja nenadoma umrla, da je prihod-
njega dne svojo kazni dostal in da je za
sinega stroka pacila stara mati. Dotičnik
se naroditega ni mogel izpustiti pred čer-
nom v zaporu, ker se kazni po zakonu ne
može pretrpeti in sodnija ni upravičena kazni
odpustiti. — O kr. okrajna sodnija Ribnica,
dne 3. marca 1905.

Iz robarskega keta. — Do-
obračevalno društvo je imelo dne
22. jan. 1. s. s. ob. za katero je pro-
davaj vedel gospod Šupnik urjaški „Črti-
cah s francoske revolucije“ tako živo, da
so se tam rosile oči. Gospod Šupnik tam
je objuni le nadaljevanje. — Dar do-
obračevalnega društva društvenemu članu
A. P. pogorelcu, masa 20:38 K. — Nov
član društvenega odbora je postal
Janez Izgon. — Knjižnica je pridobila
19 knjig. — Društvena blagajna je
v dobrem stanju, ker ima gotovine 140:38 K.
Predavani in govorni je imelo društvo v
preteklem letu 10, 4 igre in 1 zlet. Učije,
ki niste še plačali banarine, zanite se! —
Veselilna pet Petočina se ni obnesla
prav posebno. Prav je to. Ljudje, le pamet!
— Tombola s imenitnimi dobitki
je bila pri g. A. P. v Roču. Prvi dobitek
pipa za 4 K, zadnji baje stoletna rupa. V
muzej š njo! — Občinski odbor je
sklenil zakladno na izganje in pivu. Veste,
kdo jo bode plačal največ? — Govefo-
rejša napreduje v Roču. M. jakše je
prodal teleta od vesca za 122 K in pravi,
da ga je dal še precamo. — Govorci so,
da imamo v naši fari navihanko, ki ma
ljudi kličiti in „svijati“. Pozor pred njo!
— Žalostna smrt. „Domačub“ je že
poročal, da je umrl Jozef Korošec iz naše
fari, a podali bi radi nekoliko obširneje po-

ročilo njancem v svatje kamji je bil star
leto 24 let, že občen n napušču samo ter
prav mladega sinčka. Vredal se je s sejnja.
Na Blokani v gostini pri „Bloskem namu“
je volil prodal, ter se pil pozno v noč
„likof“. Ni pa hotel zapiti ves kup, zato se
ga, kakor se govori, vrgli ven v reznansko
mrtlo noč. Na peč n se ni ni od vstani, a
n vesel miosti. Hodaš, mdaš — noriš ven
za mrtlo pian! Do toma je smel še 1 ur
boča. Zgredil je pot, obnemogel n — umrl
bila vasi v neki kotlini. Okoli njega je bilo
neki vse razkopano, korenne poljena, kar
zan spritnje grozno smrt. Nagle smrti meš
nas, Gospodi! Pokopali so ga pri Part za
Blokani. Pogreb je bil silno žalosten. Pri-
povedujejo, da je a namki že peto živje iz
smernene gostilne. Varnje se, možje, pred
alkoholičnimi njacami n pred takimi go-
stilnami!

S. J. Witte
naki finančni minister

**Zadevo „asmiljene“ sod-
nije** posamično prihodnjic do totraga.

**Celodnevno češčenje sv.
Reš. Telesa** so imeli 12. t. n. pri Sv.
Gregorju. Slovesnost se je prav lepo ob-
nesla. Vso otino svedavo bodisi v svedah
ali v siju, so za to svedanost oskrbeili dobri
ljudje sami.

**Da bi solnce tudi lopate
imelo** potem bi bilo lete priljubljeno pri
naših vrdanih in vaščanih da bi smeg se le
topilo, ampak tudi razklidavalo: kajti silna
vzemarnost vlada v oziru poštemih potov v
naših krajih. S smegom smo pa še za vi-
sokje oblagodarjeni.

Mirne pustne dneve smo
imeli v Ribnici. Prejšnja leta je bilo te dni
živahno v trgu, ko se je obhajala 40urna
pobožnost. Ta se je za letos opustila, in za
opustitev je odgovor na lanskó surovo in
pobalinsko očitanje, da hodi šestmajska du-
hovščina te dni samo jest in pit v Ribnici.
Duhovščini posebno ob takim vremenu ni
bilo gotovo prav nič toig čas po Ribnici,
pač pa ribniškim liberalnim kramarjem in

kramarjem po finarju obkvalitavej pobi-
nosti.

Prigraven most so zaprli
Ribnici. Tako je za „puketi“ zavrejen, da
je zdaj ob ledu šlo do vrtja po kalenih
vrtja za drugo stran pa po spodnjem kram-
arstvu.

Pohvaljen duhovnik. La-
ralci so zaznamili radi neke pridige kaplana
v Dolnji vasi škofijstva. Škofijstvo je o
dnevo zatandno preskale in kaplana — po-
kvalilo. Pa se jim je pokradilo liberalno
ki se druzajo s svojim pidiim verskim
drugim manjem duhovnika otini, kako
kaj naj pridigajajo.

**Tacega pa nihče ne poma-
ta** bi šel kaj deštan iz Ribnice drugje
kar za pokopališče. Sedanji dekan Fr. De-
linar pa bo zagustil ribniško otino in
podal za drugo službo za Goronjska. Pri-
osnini leti pač ni mislil, da mu bo
našo občanka v Ribnici. Odnosaji v bi-
niji, posebno s liberalci, so blagumu, mo-
ljubnemu gospodu zagrnili delovanje
otilini.

Zlato poroko su obhajala
17. febr. Miklav Lavšin in njegova
Lazarina iz Lipovca ob priliki poroke spo-
umukinje.

Izpod grajščinske oblasti
izkopala se je vas Breg pri Ribnici. Do
sedaj so imeli vse polje od grajščine v o-
jemu. Plačali so 30 tisoč kron odkupa.
Grajščak ni je pridržal samo narodove
aški hrast ob okrajni cesti.

Strah na Nudem koco
Dne 25. febr. je poneči ob pol 1 ur to-
tilo čudno jedanje Bawelinaova za Hudo
kocno. Ob vsakem glasu strasle so se le
v oknih. Vse je bilo preplašeno in priprav-
ljeno, kdaj prilomasti strah v vedo. Nih
si ni mogel razlagati, odkod tako strah
glasovi in potres, kar se po tolgem strah
polnem čakanju utrga piast smega za svet
in zagromi pod kap, še vedja naš strah
je pa odvalila od svoj bišnihih predvalcev,
so zaznamili za vroko strahu.

Lega krava. Janez Marolt
Marolčev prodal je svojo kravo, ki jo je
kupil lanskó leto od gregorjskega šupnika
za 300 K, letos šupniku v Slavno za 420 K.

S Siemencov. Iz sodradliške
semlja pride neki tučajšnji najini nedelja.
V gostilnici se prav ponosno zara po pivo.
Na obrazu se mu je videlo, da je nedelja
prav zadovoljen. Na vprašanje, kako je bil
za semljo, začne zavdušeno pripovedovati
svoji kravi. Ljudje bažji, lahkó je bil mal
vesel! Šestletno kravo, sedaj bo imela
je dal za celih 420 K. To ni malenkost.
Pri nas še nismo čuli o takim kupu. Možje
so hvallili tega moža, skore zavdali ga
pa jim je zatrjeval: „Primarša, drugo mo-

upu od našega gaspuda to srno, a dobru em jo prodau unmu gaspudu, k' so b'li prej a fajmeštra v Strugah. Vesev sem, da sem o dau v tako dobre roke. Zivjo srnal! Zivjo — Hribarček! so mu zaklicali pivci. Mož je bil kaj vesel in veseli so bili z njim slemenci, ker je zrastle tu tako velika srna na 420 K.

Litijske novice.

† **Zagorske novice.** V St Urhu pogrešajo rudarjevo ženo Frančiško Bajda. Rekla je, da se bo umorila. Po nekem hišnem prepiru je odšla z doma. Doslej je še niso našli. — Zemlja se je zopet začela poredati na okrajno cesto pri Zagorju. — Ne-poboljšljiva tatica je Zefa Medved, rojena v Zagorju. Že pet let je presedela v zaporu radi tatvine. 17. februarja je spet vkradla Mariji Baloh v Kolodvorskih ulicah v Ljubljani 10 kron in nekaj blaga. Dobila je zato 15 mesecev ječe. Prav prilleglo se ji bo. — 12. marca (v nedeljo popoldne) se je otvorila v hiši g. Grčarja nova posojilnica po rajfajznevem sestavu. Namenjena bo za tele kraje: Zagorje, Polšnik, Št. Lambert, Sveto Goro, Čemšenik in Sv. Planino.

† **Smartinske novice.** 26. febr. ni je zlomila roko Kokalj eva mati iz Zagorice. Njen sin je vzel brez dovoljenja harmoniko in hotel iti na Brunčekovo vohcet. Mati mu je branila in šla za njim, a pri tem tako nesrečno padla, da si je zlomila roko. Otroci, poslušajte starše! — „Narodu“ kratek odgovor. „Narod“ pravi, da je „Domoljub“ v zadnji številki lagal in obrekoval; a vsa fara ve, da je resnico poročal in ne premalo povedal. „Domoljub“ je poročal o samo eni dami, da ni šla v cerkev, a ko so začeli spraševati, katera je tista, se jih je dobile naenkrat več, da niso bile. „Narod“ dotično dame izgovarja s tem, da maše so v cerkvi vsak dan, veselice pa ne. Proti takim izgovorom je vsaka beseda odveč. G. pisatelj — ali — ica, katekizem v roke, družega ne moremo svetovati! Vprašuje tudi, zakaj ničesar ne pove „Domoljub“ o tisti Marijini devici iz Šmartne ki je sedaj v luknji pri deželnem sodišču radi goljufije. Na to odgovorimo: 1.) bo povedal (glej novico iz Štange); prej ni mogel, ker ne izhaja vsak dan; 2.) vse Šmartno ve, da dotična ni iz Šmartna, ampak iz Štange; 3.) vsak tepec lahko ve, da šmartinska Marijina družba ne more biti odgovorna za tuje ljudi; 4.) nam ni znano, ali je bila dotična punca sploh kdaj v Marijini družbi. To naj „Narod“ preiskuje! — 9. marca so na Libergi pokopali vrlo ženo Franco Sirk, ki zapušča pet malih otročičev.

† **Duhovske zadeve.** G. župnik Verhevšek v Svibnem je dobil župnijo Dolenjovas pri Ribnici. G. radeški župnik Za-

gorjan je vležil prošnjo za stalni pokoj. — V Radeče pride kot beneficijat gosp. kaplan Bertold Bartel iz Stare Cerkve pri Kočevju.

† **Prežganje — Šmartno.** Gospodični učiteljici na Prežganji prijateljski svetujemo, naj opusti svoje obiske in pehode v Šmartno, da se ji kaj ne primeri. Pri nas doslej še ni te navade, da bi dekleta hodile k fantom v vas. Ste razumeli?!

† **Litijske novice.** Klavern je bil shod očka Mihatov v nedeljo (5. marca) v goslini „na pošti“. Čakali so in čakali, da se 30 kalinov pričakali, potem se oča Cobal pridigali, a po glavi mu je vedno brenčal „Slevenec“ in pa litijski pek gosp. Oroslav Bric. Izvrstno mu je odgovarjal mladenič Ablauf, ki ga je spretno pobijal. Tega pa Miha niso vajeni, zato so rekli, da se jim mudi na „cug“ in so srečno odšli. Vi, delavci pa napravite si sami strokovno društvo brez bogatega Cobala, ki v Zagorju

Kardinal Merry del Val.

hišo zida iz same — revščine! — „Slovenec“ se prodaja pri g. Bricu. Možje, kupite lahko za en groš novic en koš!

† **Iz Štange.** Trgovski pomočnik Ivan Potrebin je služil na raznih krajih. Slednjič je prišel v Šmartno in je izročil Mariji Koprivnik iz Štange, ko je šla v Ljubljano, hranilno knjižico, kjer je bilo 310 K in ji je dal še 100 kron, naj jih vloži. Bila je v Ljubljani, a v Šmartno je ni bilo več. Policija jo je začela zasledovati in 23. februarja jo je dobil policijski nadstražnik Jakob Podreberšek v kolodvorskih ulicah. Knjižica je bila še nedotaknjena, a 100 kronc je bila že zalumpala.

† **V Radečah** pri Zidanem mostu je bila velika slovesnost 26. febr., ko se je trg prvikrat slovesno in krasno električne razsvetlil. Sedaj je naš trg prišel v vrsto na prednih krajev. Električna razsvetljava prav izvrstno deluje in jasno sveti.

† **V St. Lambertu** prosijo, kakor je poročal že zadnji „Domoljub“, če hoče biti kdo za botra novoustanovljenemu iz-

obraževalnemu društvu. Da bo za botra vpisan, mu ni treba družega, kot da pošlje društvu kake knjige v dar.

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Županstvo na Veliki Loki** je prosilo novomeško c. kr. okr. glavarstvo, naj dá nekaterim posestnikom pravice streljati vrane, ker iste naredo toliko škode, da morajo nekateri ljudje celo stradati zato. Ia kaj je storilo c. kr. okrajno glavarstvo? Dovolilo je vrane streljati nekaterim posestnikom, a to le od 1. do 20. marca; pa še teh 20 dni je odstriglo s tem, da je dotično dovoljenje županstvu doposlalo 4. marca. To se pravi iz ubogega kmeta se norčevati. Vrane nam delaje škodo celo leto, posebno pa jeseni na koruzi, ne pa samo 20 dni. Seveda, gospodi je divjačina pri srcu in Bog varuj, da bi se kakemu zajčku dlaka skrivila — korist kmeta jej je pa deveta briga.

Notranjske novice.

— **Konja in voz ukradel.** Viktor Vitez, iz Smerdja pri Postojni doma, je služil za kočijaža pri Francetu Stefančiču v Škednju pri Trstu. Dae 21. februarja je zapustil službo in odpeljal konja in voz v skupni vrednosti 310 K. Vitez pravi, da je prazni voz pustil na cesti, konja je pa preda. Viteza so orožniki prijeli kot pestopača in ga izročili okr. sodišču v Il. Bistrici.

— **Tatvina na železnici.** Dne 6. t. m. peljal se je A. Zore iz Polh. Gradca s ponočnim vlakom v Trst. Med potje sleskel je sukno, v kateri je imel večjo vsoto denarja, ter šel na klozet. Ko je v Trstu zajtrkoval, spoznal je, da mu je denarnica ukradena. Zastavil je svoj zakonski prstan ter se odpeljal s prihodnjim vlakom nazaj.

— **Saj smo vedeli,** da gosj odarski in mlekarški list „Notranjec“ ne bo mogel živeti, da ne bi udrihal po mežnarjih, kaplanih in škofih. O tem nas prepričuje „Notranjčeva“ peta številka. — Le po njih, „Notranjec“! Ti ja nujno spadajo k mlekarkstvu in gospodarstvu. Samo tega nikar ne misli, da je dober mlekar in dober gospodar le tisti, ki čez škofo, kaplane in mežnarje zabavlja!

— **Skof pošilja k nam duhovnike, ki nimajo za Notranjce nobenega srca.** Na ta velik udarec čez našega škofa in našo duhovščino moremo „Notranjcu“ reči le to le. Ko bi hoteli notranjske duhovnike razvrstiti po vrednosti pa bi se prepričali, da ima tudi najslabejši duhovnik več srca za ljudstvo, kot vsi liberalci. Kot dokaz naj služi dejstvo, da se vsi vplivni liberalci bogatini. Oj kod so pa

dobili bogastvo, ako ne od ljudstva? Ta dokaz naj služi za sedaj; ako bomo pa brali še enake neslanosti, pokazali bomo, kakšne srce imajo notranjski liberalci do ljudstva. Seveda, tedaj bomo morali zadeti osebe.

— „**Domoljub**“ **zabavlja kar more čez zaslužne učitelje**, pravi „Notranjec“. To je grda taž, katero bodo „Domoljubovi“ bravci prav lahko uvideli. Nasprotno! „Domoljub“ spoštuje in visoko ceni res zaslužne učitelje. Rečemo pa to-le: Ko bi hotel „Domoljub“ pisati o učiteljih in njihovem življenju, prišle bi na dan stvari, katerih bi se učitelji, tudi taki, ki so na glasu, da so zaslužni, ne veselili.

— **Solskim nalogam** so prav zelo podobni nekateri članki v „Notranjcu“. To nas skoraj utrjuje v domnevanju, kdo udriha po škofu in duhovnikih. Še nekaj časa bomo čakali, potem bomo pa izvajali posledice. Bomo videli, kdo se bo poslednji smejal!

— **Dr. Tavčar — redok govornik**. Tako je priznal „Notranjec“. Hvala vam, liberalci, za to priznanje! In mož, ki samo s tem vzbudi zanimanje, ker je redok govornik, ta je vaš voditelj. Mi vam pa še nekaj povemo. Glejte, tudi sedaj bi ne bil še govoril, ko bi se ne bile njemu hlače tresle. Tako mož dela za ljudstvo, kadar se gre za njegovo osebo.

— „**Notranjec**“ **1000 naročnikov!** Kakor agent, ki priporoča svoje robo s tem, koliko jih kupuje njegovo blago, tako dela „Notranjec“. Takemu agentu pa navadno pokažemo vrata, kar bodo poštenjaki storili tudi agentu — Notranjcu. Agent pa tudi pove, kdo kupuje njegovo blago. Radovedni smo, če bo „Notranjec“ naštel tudi svoje naročnike. Si ne upa!

— **1000 naročnikov imate!** Ljudje božji! Nikar se ne norčujte tako iz svojih bravcev! Da, 1000 „Notranjca“ se tiska, kako malo je pa plačujočih naročnikov, te kaže vaša agitacija in vaši skrbni obrazi. Saj v vsakem „Notranjcu“ beremo dolge litanije, ki se končajo v jokajoči klic: Notranjci, berite, naročajte in širite svoj list!

— **Oglasi v „Domoljubu“** niso vseh „Notranjcu“. Pravi, da so: 1.) neslovenski, 2.) nekatoški, 3.) nedomači. Nato odgovorjamo: Da so Notranjčevi oglasi pristne slovenski, dokazujejo imena tistih tvrdk, ki inserirajo. Ko bi pa Notranjčev urednik prav pisal svoje ime, pisati bi moral Schäber. — V „Notranjcu“ so oglasi vsi domači, ker so inserentje, kakor kažejo imena vsi pristni Slovenci. — Notranjec ima samo katoliške inserate, ker je vsak libe-

rlec — najboljši katoličan. — Sicer bi bilo pa zanimivo preiskati, kam izgine več notranjskih trdo prisluženih grošev: ali v blagajne tvrdk, katerih inserate prinaša „Notranjec“, ali onih, ki inserirajo v „Domoljubu“. Toda ni treba; saj je očitno, da reži iz „Notranjca“ sama gola zavist, ker ima „Domoljub“ dosti inseratov. „Domoljub“ nasproti pri-ošči jih „Notranjcu“ toliko, da mu ne bo treba z nobenimi drugimi neslanostmi dolgočasiti Notranjcev, kot s priporočenjem domače liberalne robe.

— **Iz Knežaka**. Cudno v resnici je vedenje g. župana Karola Cesnika, nadučitelja v Knežaku. Od njegove strani nabralo se je 1. marca, — ko je bila volitev v podobčini Koritnice — okrog 15 mož v občirni vasi Knežak. Zakaj? Zato, ker so mislili v podobčini Koritnici strmoglaviti tako uglednega moža, kakor je g. Jernej Sedmak iz Koritnice št. 51., ki vendar uživa zaupanje cele vasi, katera šteje do 60 h. številčk — razun dveh celih mož. Seveda ni šlo. — Cudno se je tudi g. župan obnašal 2. marca, ko je bila volitev v podobčini Knežak. Vidno je bil razburjen, ko je videl nasproti stati do 150 mož iz vasi. A volitev je bila ustavljena, in to je g. župan skrival do zadnje ure, čeprav je dobil od glavarstva brzojavko že prejšnji dan opoldne. In g. župan se je iz teh volivcev celo norčeval! Res, res — Bog se usmili — tako pišejo v „Narodu“ — posebno županove hiše, katere se ljudstvo v teh dnevih tako izogiblje, čeprav brani v sebi prodajalnico in gostilnico.

Iz Idrije in okolice.

— **Obrtno-nadaljevalna šola v Idriji** ima od deželne vlade potrjen poslovnik. O delovanju šolskega odseka ta poslovnik govori: Šolskemu odseku je poverjeno nadziranje in gospodarska uprava te šole (§ 4.); šolski odsek ima skrb za učila in učne pripomočke (§ 10.); izprememba tega poslovnika in učnega načrta je stvar ministerstva, oziroma c. kr. deželne vlade (§ 18.). Toda za vse to odsek prav nezadostno skrbi; odpravil pa je popolnoma samovoljno verouk, ki je sprejet med učne predmete. Vidi se pa, da možje v odseku zastopajo bolj svoje mnenje, kot mnenje tistih, ki so jih spravili v odsek. Pri mojstrih je krožila pola, ki je imela zgoraj pisano: Glede na to, da je šolski odsek v obrtno nadaljevalni šoli svojevoljno odpravil verouk, izjavljamo, da se mi skladamo s prvotno sprejetim načrtom, se ne strinjamo s tem, da je odsek proti sklepu obč. odbora in proti potrjenju dež. šol. sveta odpravil verouk, in zahtevamo za svoje vajence tudi verouk. To potrjujejo lastnoročni podpisi: Fr. Didič (sedlar in načelnik rokodelske, krčmarske in mesarske zadruga); Fr. Goli (trgovec

in načelnik trgovske zadruga); Val Treven, Ferd. Gostiša, Iv. Lapajne, Andr. Corn, Leopold Brus, Mar. Lapajne, Franciška Lapajne, Antonija Makuc, Kat. Vončina, Mar. Tratnik, Mar. Sedej, (trgovci); Iv. Turk, Fr. Lojk, Jos. Dežela, (peki); Mih. Tratnik, Jos. Kogej (mizarja); Franc Kos (kavarnar); H. Kos (mesar); Ignac Treven (kovač); Fr. Majnik (knjigovez); Ferd. Škraba (urar); Iv. Moravec (ključavničar); Jos. Šinkovec, Iv. Jerreb (brivca); Lovro Brumen (klobučar); Fr. Gabrovšek (strojar); Mar. Jereb (barvarica); Iv. Kovačič, Iv. Lapajne (krojača); Jan. Vidmar, Jan. Bratina, Iv. Vidmar, Jos. Kerševan, Franc Plesničar, Leop. Štros (čevljarji). Ti vedo ceniti potrebo krščanskega nauka. Podpis so odrekli: Ant. Jelenc, Valentin Lapajne, Fr. Mlakar (trgovci); Alojz Venko (brivec); Jos. Rupnik (strojar); Ign. Rihar (čevljar); Fr. Makovič (dimnikar); Fr. Ciniburk (knjigovez); Fr. Kavčič (kavarnar); žena čevljarja Josipa Volkova. Ti se boje, da bi se njih vajenci učili krščanskega nauka. Zapisali smo oboje, da jih poznate in se veste ravnati. Ljudje v našem mestu pa ugipljejo, zakaj jim ravno verouk tako nasprotje dela. Saj deset božjih zapovedi ne škoduje nobenemu, ali je pa kaka zapoved trn v peti kateremu članu v odseku?

— **Iz Črni vrha nad Idrijo**. Po naših hribih je zapadlo nad dva metra snega. Že deset let ne pomnimo tako hude zime. — 19. m. m. je imelo naše „Kat. izobraževalno društvo“ veselico. Na veliko jezo liberalcev je bila udeležba obilna.

Iz vipavske doline.

— **Letošnja zima**. Nismo še kmalu imeli tako hude zime, kot je bila letošnja. Snega sicer nismo dobili mnogo, pač pa je bilo dosti burje in mraza ter skrajno pustega in strupenega vremena. Ni torej čuda, če se je naselila tudi pri nas prijateljica strupenih vremen — nadležna hripa, ki je obiskala za dalj ali manj časa skoraj slednjo vipavsko hišo. Kašljali in hrkali in polegali smo, da je bilo veselje, pa ne za nas, ampak za zdravnika in apotekarja, ki sta imela letošnje zimo pač veliko posla in truda. Tako bolan pa vendar nihče ni bil, da bi bil moral iti v naš vipavski špital, ki že štiri leta stoji, pa še niso nobenega bolnika v njem — operirali. Pač pa operirajo liberalci že dolgo časa špital sam, pa ga kar ne morejo toliko ozdraviti, da bi si kdo upal vanj. — Duga leta so že o svečnici cveteli mandeljni pri nas, letos pa je še sedaj vse pusto in mrtvo, samo trobentice trobentajo po osojnih krajih in kličejo po pomladi. Bog le daj, da bi

skoraj prišla pomlad belokrila, ki bo zapodila z Vipavskega nadležno hribo in nam odvzela dušno in telesno moro, ki nas tare že tolike časa.

Drobtine.

Pravo ljudsko domače sredstvo, ki ga mnogo rodbin rabi iz lekarnarje B. FRAGNERJA, c. kr. dvornega založnika v Pragi, slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarnarje. To je pač najboljši dokaz za njegovo izbornu učinkovitost. To mazilo ne izgubi tudi če ga leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši. 431 D b 7-1.

Največji premogovnik na svetu? Ruski potovalec Olenin, ki je pred kratkim obiskal pokrajine ob reki Leni v bližini Jakutska meni, kakor je nannil carski geografski družbi v Peterburgu, da je ondi odkril največji premogovnik sveta. Ondi se ne nahaja le premog, ampak v izobilju je tudi bakra in drugih kovin. Ruda leži ondi kar na površju zemlje.

Narodno gospodarstvo.

Rajfajzenovke.

Tedaj Rajfajzenovo posojilnico hočete osnovati pri vas, da bo mogel dobiti kmet ali obrtnik, ako v naglici potrebuje denarja, posojilo, za katero mu bo plačevati le majhne obresti? Oče Rajfajzen je osnoval take posojilnice v Porenju; tam so cvetele in danes posluje ne samo po nemških deželah, ampak tudi po slovenski domovini na stotine takih posojilnic.

Da, moj ljubi oča Svedrec, vse to je istina. Lepe so te posojilnice, zelo lepe in veliko, veliko dobrega so storile in še store v krajih, kjer poslujejo v duhu nepozabnega Rajfajzena. Oče Rajfajzen je umrl in počiva v hladni gomili, toda njegovo delo gre mirno in varno naprej. Ko je vpeljal Rajfajzen te posojilnice, je hotel preskrbeti kmetom denarja proti majhnim obrestim in malim odplačilom; hotel je tam, kjer bi vtegnil dober gospodar z nekoliko več denarjem pošteno zaslužiti, ravno tako pri ljudeh, k katerim se je naselila nesreča: tu je hotel pomagati, hotel je obvarovati kmetovalce, da bi jim ne bilo treba iskati denarja pri oderuhih, hotel jih je rešiti prisilne prodaje živine, žita, zemlje itd. pod vsako ceno. Dalje naj bi te posojilnice zbirale male denarne zneske, ki leže v omari ali v posteljni slamnici skriti

po vaseh, da se tako dobi denar posojila potrebnim. Ra fajzenovke imajo biti „hranilnice in posojilnice“. Toda k tem posojilnicam ne sme imeti vstop vsakdo in če bi dal tudi popolno varnost; denar teh zavodov naj ima le značaj podpore in pomoči, bo naj rešilni angelj v sili, tolažba slabim. Zato si odborniki dobro oglejte popreje moža od glave do peta, predno ga vsprejmete za uda. Naj vam ponuja še tolikšno varaost, on ne dobi denarja, ako ni tudi osebno mož, kateremu bi radi zaupali denar tudi brez poroštva, katero morate zahtevati samo zato, ker „pravila“ tako zahtevajo. Osebni kredit mora odločevati, stvarni kredit se vpošteva še le v drugi vrsti.

Po večini posojilnic odločuje žalibog samo stvarni kredit za dovolitev posojila in ako tega manjka, zadostuje porok. Denar dobi vsakdo, ki se more skazati z zadostnim poroštvom in odbor se nič ne vpraša: Čemu pa bo prosilec rabil denar? Morebiti za pust ali žeganje ali da si kupi lepega konja za v kolesej, ali da poplača lahkomisljene dolgove itd. Denar se molče izplača. Vseeno je, ali izposojevalec pridno dela ali postopa; ali zgodaj vstaja ali dolgo leži; ali svoje polje obdeluje o pravem času, pravilno in dobro ali pa ga pusti v grmovji in plevelu; ali svojo živino lepo glešta, krmi, snaži ali pa jo pusti v blatu hlevskem pri nezadostni krmi in surovo ravna z njo; je-li živi za svojo domačijo, ali pa sedi na vse zgodaj in še pozno zvečer v gostilni; nič se ne vpraša, ali so njegovi otroci zvečer doma, kjer zapisujejo, kaj se je godilo v gospodarstvu čez dan in poračunavajo, ali bero dobro strokovno knjigo ali pošten slovenski časnik ali pa morebiti mlatijo fantini njegovi kvarte in vlečejo špirit vase. Denar se dovoli, poroštvo je v redu, oče Svedrec! — Ali taki izposojevalci potem čisto nič ne mislijo na lastno samopomoč. A zdaj je stvar lahka, pravijo, če rabimo denarja, gremo v posojilnico in stvar je poravnana! Po vaseh so nastale posojilnice, po mestih jih je vse polno, denar je lahko dobiti in ga tudi — zlahka jemlje. V prejšnjih časih je pomagal Tomaž Boštjanu in tuintam se še danes tako godi. Marsikje je še zdaj tako, prisluženi vinar se varno dene na stran in jaz, oče Svedrec, poznam še nekaj vasi, kjer tako ravna.

Marsikje pa je drugače. Zapravljivost se je vgnjezdila in mnog gospodar, ki je preje vozaril z dvema pari volov, si izposoja danes za sol in kavo. Ko odrasejo otroci, se bo že na bolje obrnilo, se tolažijo. Mož pade v kremplje oderuhov ali posojilnic, ki ne delujejo v smislu Rajfajzenovem in — je zgubljen. Zdaj kolne in se jezi nad goljufijo in sleparije, uda se nazadnje žganju, vse je pri kraji, družina je obubožana in uničena.

Očeta Rajfajzena vrhovno načelo je bilo: Denar dobi samo mož, ki ga je vreden. Ia: Samo oni gospodar dobi denar, ki ga prav porabi.

Jaz, oče Svedrec, sem ves navdušen in grem skozi ogenj za Rajfajzenove posojilnice, toda pri tem sem pa zato, da se strogo držite tudi njihovih načel. Oče Rajfajzen je hotel ustvariti s svojimi posojilnicami pravno krepko, pridno ljudstvo, ki bi nazadnje posojilnic sploh ne potrebovalo ne. Ako imate v domači župniji že posojilnico, naj vam vendar pri občnem zboru načelnik ali tajnik razloži glavne točke pravil; če pa posojilnice, in sicer rajfajzenovke, še nimate v fari, boste izvršili veliko, slavno delo, ako je ustanovite in prav vodite. Rajfajzenove posojilnice so rešile cele okraje oderuhov, ustvarile solidne razmere in omogočile mirno gospodarsko življenje brez vednega strahu pred oderuški zvižajami. Gotovo, oče Svedrec, v vsaki fari brez izjeme, (le če sta dve prav majhni lahko skupno) bi morali takoj pričeti z ustanovitvijo posojilnice. Ne čakajte poletne vročine, tedaj se človek le prerad poleni, sedanji čas je pravo vreme za take reči! Kar gre drugje, pojde tudi pri vas. Taka posojilnica je pomoč posameznikom in celoti.

Fr. P.

Tržne cene.

Semena: Domača detelja novo blago K 60.— do K 62.—; nemška detelja (lucerna) K 110.— do K 115.—; gorenjska repa K —.— do K —.—; laneno seme, domače ozimno K 11:50 do K 12:—; konopno seme K —.— do K —.—; kuminovo seme K —.— do K —.—.

Fizol: Rudeči ribniški K 13:50 do K 14:—; rudeči Hrvat K 12:50 do K 13:—; prepeličar (koks) K 14:— do K 14:50. (Vse cene semen in fižola veljajo na 50 kg blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj in sicer novo blago.)

Krompir 50 kg K 4.—.

Suhe češplje: v dimu sušene K —.— do K —.— brez dima sušene K 18.— do K 19.—

Orehi domači: K 13.— do K 14.—

Ječice nove: K 6.— do K 6:25

Med s čebelami: po K 37.— do K 38:50 na 50 kg.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po K 50.— do K 52.—. „ težke od 30 do 40 kg „ 44.— „ 46.—. „ lahke „ 42.— „ 44.—.

(Te cene veljajo na 50 kg in sicer na kože izdelane po tukajšnjih običajih v rogovi vred.)

Bikove kože po K —:70 za kg.

Telečje kože: K —:65 za kg.

Kozličjeve kože po K 1:25 do K 1:30 za kg.

Svinjske kože: Ciste brez napak K 40.—

Druge vrste K —:28 do K —:30 za kg.

Kože lisic po K 11.— do K 12.—

„ kun belic „ 30.— „ 31.—

„ rumenic „ 36.— „ 38.—

„ dihurjev „ 6.— „ 6:50

„ vidr „ 24.— „ 25.—

Kože zajcev po K 50.— do K —.— za 100 k m.

Pepelika (potošl) po K 32.— za 50 kg.

Žito. (Tržne cene za mesec marec. Veljajo za trgovce, ki kupujejo blago po teh cenah. Vse cene so saračunane za 100 kg. blago postavljeno v Ljubljani. Za drobno prodajo pa veljajo cene po pogodbi.)

Ogrska pšenica K 22:50; hrvatska K 21:20; kranjska K 21:20; rž K 18:00; ajda K 18:25; ječmen K 17:00; proso K 18:70; koruza (amerikanska) K 16:40; činkvantin K 19:00; oves (domači) K 16:20; oves ogrski K 17:50; oves hrvatski K 16:20.

Za smeh in kratek čas.

Nekaj vendar. Gospa kmetici: „Tukaj na kmetih mora biti vendar dolg čas, saj ni nikoli nič posebnega!“ — Kmetica: „Gospa, Vi se motite! Saj smo ravno lani opazovali, kako je mesec mrknil!“

V šoli. „Karol, kdaj se je začela sedemletna vojska?“ — „Če mi poveste, kdaj se je končala, pa Vam precej izračunim!“

Častnik: Kako bi ti, Janez Čilšajba, napravil top? Čilšajba: „Dobil bi okroglo luknjo in okrog nalil jekla.“ „Kako bi pa dobil okroglo luknjo?“ „Kolač bi kupil in ga okrog snedel.“ —

Mati: (sinu, ki odhaja ves navdušen k vojakom) „Janez, to te prosim, saj vojske nikar ne napravi!“

Gost: „Za božjo voljo, v mojem pivu je utonila muha.“ Gostilničar: „Pomislite, v vsak kozarec pa res ne morem dejati še rešilnega čolna.“ —

On: „Ti, slišiš?“ Ona: „Kaj pa je?“ „Vidiš mojo nogovico?“ „Vidim, saj si že včeraj kazal, da je raztrgana.“ „Seveda, pa včeraj je bila raztrgana na levi, danes je pa na desni nogi.“ —

Gospa: „Zakaj pa takoj ne prideš, ko pozvonim?“ Dekla: „Prvič in drugič nisem slišala, ko ste zvonili, ampak šele tretjič.“

Prva gospodinja: „Ti si mi pa res izvrstno deklo priporočila. Rekla si, da šivanke ne vkrade, meni je pa že več srebrnih žlic izmaknila.“ — Druga gospodinja: „No vidiš, šivanke pa le ni vkradla.“

A: „Ali je žena doma?“ B.: „Ni je ne.“ A.: „Kje pa je?“ B.: „Pred dvema urama je šla za pet minut k sosedu.“

Skrivalnica.

Kje je hribolezec?

Besedni uganki.

Kdor jih prav reši in bo izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

I.

Ni potomec Abrahamov,
niti Izraelov sin;
vendar le obrezo nosi,
nosi — a brez bolečin.
Kadar že dobi obrezo,
ne preliwa nič krvi,
nikdar se ti ne zajoče,
nikdar se ne zasolzi.
In kako li? — Saj ni človek,
saj ni niti živa stvar, —
vendar pa v človeških rokah
vidiš lahko jo vsekdar.

II.

Postavo mojo si poglej!
Če nisem kakor konj, povej!
Noge poglej, život, glavo: —
Res, konjsko moje je telo. —
A konj še nisem, dragi mi.
Kako se meni pač veli?
Kdor zadnjo črko izpusti,
pri igri znano stvar dobi.
A znana v igri ni samo, t
pozna jo „Domoljub“ celo,
kadar nagrade vam deli. —
Kako se nje ime glasi?

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:
I. Marl-bor, II. Mučenec—učenec.

Nagrado — Didonov Jezus Kristus —
je dobila:

Marija Podboj, Adamovo, p. Vel. Lašče.

Rešitev zastavice:

Zložé se tako: **NE VEIVI** Le poštejte jih, če jih ni 17!

Listnica uredništva.

J. Č. iz Šmartna pri Kranju: Oprosilite, da Vašega dopisa ne sprejmemo. Prvič Vas ne poznamo, drugič bi se morala stvar povedati bolj kratko, tretjič je bolj primerno mesto za ta dopis v našem dnevniku. — Dopisniku iz Višnje gore: Dopisov brez podpisa ne sprejemamo. To smo že tolikrat povdarjali, da nam je zoprno, iznova ponavljati. — Isto velja dopisniku z Janč, Tunjic in Loškega potoka — J. Č. iz Žej pod sv. Trojico: Vaš dopis smo izročili uredništvu „Bogoljuba“, kamor po vsebini spada. — Minka Irrlich, p. d. Hrastnikova iz Virmaž: Radi potrjujemo, da niste Vi pisali dopisa v 4. številki „Domoljuba“ (od sv. Duha), kakor tudi sploh nobenega drugega dopisa ne. — Raznim dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora smo morali marsikaj odložiti. Oprostite!

Loterijske srečke.

Dunaj,	11. marca	75	6	10	79	62
Gradec,	11. marca	22	62	34	56	40
Trst,	4. marca	53	28	60	56	59
Linc,	4. marca	8	80	79	31	86

Kmetilja iz proste roke

v prijetnem kraju na Gorenjskem, eno uro od Kranja, se proda pod ugodnimi pogoji. Hiša je pred kratkim trdno zidana, z opeko krita in obstoji iz sobe, manjše sobe, kuhinje, veže, dveh velikih shramb, ene kleti in ene sobe pod streho. Poleg hiše je velik hlev za 12 glav živine, skedenj, dva svinjaka ter vodnjak. Pri hiši je lep rodovit sadni vrt. Hiša je pripravna za vsako obrt, posebno še, ker se bodo tu gradile večje tovarne. — Več se izve pri lastnici **Milni Rožman**, na Bregu 7, p. Kranj. 357 D 3-2

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 6. aprila 1905.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospodinjstvu,
kadar se pripravljajo kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvrstno sorto
s imenom „KATHREINER“.

Zakaj? :: GO

zdihujete in tarnate, kadar čutite revmatične bolezní ali putiko, če vas trga po udih, boli v križu in kitah, bóde, če zastaja sapa, vas bole zobje, glava, prsa ali vrat, če imate nahod in če Vas sploh kaj boli!

:: Zato!

ker gotovo nimate pri rokah Fellerjevega fluida z znamko „Elsa-Fluid“. Iz tisočerih zahval se razvidi, da učinkuje Fellerjev „Elsa-Fluid“ gotovo in naglo. Varujte se pred ponarejanji.

12 malih ali 6 dvojnih stekl. franko K 5:—,
24 „ „ 12 „ „ „ „ 8:60,
48 „ „ 24 „ „ „ „ 16:—.

483 D Naročila natančno na 2-1

E. V. Feller v Stubici, trg Elsa 16, Hrv.

Poziv

osebam, ki me po krivem blatijo pred mojimi prostojniki, pa meni niso znane.

Kot župnik sem vselej vestno in po možnosti natančno izvrševal svoje dolžnosti, ne iskaje vašega dopadenja. In to ravno vam ni po volji.

Ne delajte mi za hrbtom, to ni moško! Pevizljam vas v c. kr. sodnijo, da mi v moji prisotnosti in z resnicoljubnimi pričami dokažete, kaj sem komu storil hudega in krivičnega.

V Hinjah, 8. marca 1905.

Fr. Zbašnjik,
župnik.

Katol. tiskarna v Ljubljani

priporoča

tiskovine, vizitke itd.

Novo izborne, tibo tekoče Singer-šivalne stroje

pošljem proti takojšnjemu plačilu - na-
platek 15 K, ostanek po povzetju - z
rečnim 5 letnim jamstvom po tovarniških
cenah: ročni šivalni stroj K 36, rodbinski
stroj, goni z nogo K 49, z ladjico K 78,
centr. bobbin K 92 z eleg. omaro vred.
Cenik tudi o kolesih, optičkem blagu
in mnogih praktičnih predmetih zastoj, ako se
navede „Domoljub“.

491 (3-1)

M. Rundbakin, Dunaj XII, Liechtensteinstrasse 23.

Novi sejmi!

v Mokronogu na Dolenjskem se vrše
vsak prvi četrtek vsacega meseca za
vsake vrste svinje, in potem dva no-
va letna in žlvinška sejma in sicer
prvi na soboto po prazniku „Srca
Jezusovega“, kateri pade letošnje leto
na 1. julija, in drugi sejem tretjo so-
boto v mesecu septembru vsacega leta.

351 D 8-2

Štev. 520.

Razglas.

Vsled dovoljenja c. kr. deželne vlade se bo
léto v Škofji Loki letni semenj namesto na dan
sv. Jurija, vršil na Veliki četrtek, 20. aprila.

To so objavi s pristavkom, da naj odslej
semnarji, ki rabijo sejske stane (štante) s seboj
pripeljejo strešno platno (plahto), ker so se dose-
danje tržne ute z lesenimi strehami odpravile.

Mestno županstvo v Škofji Loki

dne 4. marca 1905. 477 D 1-1

32 ročnih vozičkov (Rollw.)

2200 mtr. šin, 6 vrtilnic
(Drehscheiben) 4 izme-
njalnice (Wechsel) že rab-
ljeno je ceno napredaj.

Prosim, naj se piše pod „Gebrauch-
te Rollbahn 268“ na upravništvo
tega lista. 356 D 3-2

Ljubljana

Pred Škofijo 3.

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Škofijo 3.

priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče
in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, me-
šane za suho in mokro zemljo najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste
solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

Poštanim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

481 D 12-1

Najodličnejši profesorji in zdravniki
priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, škrofulozni, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsakdo, kdor dalje časa boleha za kaš-
ljem. Kajti boljše je, boleznj prepre-
čiti, nego jih zdraviti.
2. Osebe s kroničnimi bronhijalni-
mi katarji, katere ozdravlja Sirolin.

3. Kdor ima naduho katero Sirolin
zdatno olajša.

4. Škrofulozni otroci z oteklimi žlez-
ami, očesnimi in nosnimi katarji itd.,
pri katerih Sirolin slajno vpliva na
splošno hranitev.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo
telesa, odstranjuje kašelj, izme-
tavanje gnoja, nočno potenje.

Svarilo!

Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba
je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno
znamko „Roche“ in zahtevati vedno le Sirolin
„Roche“.

1805 D 15-9

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom
po 4 K steklenica.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,

Basel (Švica). Grenzach (Badensko).

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad 20 milijonov K. okroglo 700.000 K'

*** Mestna hranilnica ljubljanska ***
v svoji lastni hiši v Prešernovih ulicah.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 3 D 12-4

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega sklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik tolike na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/4% do 5%.

Denar mečete proč

če plačujete konkurenci za slabši fabrikat drage cene. Prodajam: plinove žarilce kom. po 40 h, kristalne cilindre kom. po 16 h, plinove samovžigalce kom. po 76 h, žarilce za petrolej, špirit, gasolin in acetylen. 354 D 4-2

Vse plinove predmete na drobno in debelo.

Tvornica žarilcev Viktor Wagner
Dunaj IV., Favoritenstr. 33, telef. 759.

Za neugajoče blago denar nazaj.

Tisoče zahval.

nih pisem iz vseh del sveta dobiva posej. in pouč. knjiga kot dom. svetovalec o A. Thierry-ja balzamu in centifol. mazilu kot nenadomestnem sredstvu. Ta knjiga se pošilja poštne prosto pri naročilu balzama in tudi na željo zastoj. 12 mal. ali 6 dvojnih stekl. balzama stane 5 kron. 60 malih ali 30 dvojnih steklenic K 15.— franko i. t. d. Dva lončka centifolijskega mazila franko 3 K 60 v. Prosim nasloviti na lekarnarja A. THIERRY v Pregradi pri Rogški-Slatini. — Ponar. in razprod. ponarejanj mojih edino pravih preparatov prosim mi naznaniti, da jih sodišča zasledujem. 24-9 1903 D

Prva jugoslovanska tovarna za kavine siropote v Ljubljani.
1 D 12-4
katero priporoča
Prava Ciri in Metodova kavina primes

Poljedelci! Rešite svojo živino

pred omežanjem in drobljenjem kosti, ki je po izjavi živinozdravnikov neizogibno, ako se krmi klaja brez mineralnih snovi; dodajte krmi vedno

Barthel-novo klajno apno.

Nekaj deka vsak dan v predobrambo koristi več nego ravnotoliko kilo po pojavu teh bolezni.

Potrebuje se na pol leta za 1 kravo 6-7 kg., za prašiča 4-5 kg. 91 D 6-5

Izdatek nezaznat, korist 100tera. — Pred ponarejanjem se svari. 5 kg na poskušajo 2 K, 50 kg 12 K.

Mihael Barthel & Comp., Dunaj X/3, Siccardsburg. 44-51.

Saloga v Ljubljani pri Edmund Kavčiču in Anton Šarabon.

Ženitovanjska darila

stenske ure z godbo

orehov les, najf. poltirana, 70 cm dolg, igrajo vsako uro najlepše komade. Cena z zabojem in zavijanjem le 7 gld. Ista ura brez godbe a z bitjem, ure in pol ure, z zabojem 5 gld. Z xton, podobn. bitjem 5 gld 50 kr. 3 letno pis-meno jamstvo. 270 D 6-3

Raspošilja se le po povzetju. Neprimerno se za-menja ali vrne denar, torej nikak riziko.

Glavna zaloga od 1878

Leopold Mayer,

c. kr. sodni zaprišeč. cenilec.

Dunaj XIV, Mariahilferstr. 187-I.

Ceniki brezplačno.

Odlikovano

umetno in trgovsko vrtnarstvo

Alojzija Horskika v Ljubljani.

Največja in edino strokovnjaško urejena

semenska trgovina na Kranjskem,

poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen.

Prava in pristna. Tu se tudi izdeljujejo

sveži in suhi šopki in venci s trakovi in

napisi kakor mnogourstne cvetlice v loncih.

Preparirane palme in vsi v to stroko spa-dajoči predmeti, po najnižjih cenah.

Cenik je brezplačno in frankovano na 2020 D 10-7 razpolago.

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

a poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravniško priporočeno in se vporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dobajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica 2 kroni, pri šestih skatljicah franko. Izdeluje in raspošilja: lekarna pri medvedu v Mor. Schönb-bergu 47. Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloge, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-13

Stenske ure z godbo

Je zadnja novost v izdelavanju ur. Te francoske miniaturne stenske ure so 7 cm dolge, omara, kakor kaže slika, je iz naravnega orehovega lesa, najfinije polirana, z umetno izrezljanim nastavkom in igra vsako uro najlepše koračnice in pisce. Cena z zabojem le 8 gld. Ista ura brez godbe, vendar z bitjem vsake pol ure, z zabojem le 6 gld. — Z bitjem liki zvoza gld 6-60. Te stenske ure niso le zanimene na minuto natančno idoč, triletno pisмено jamstvo, marveč vsled kraše izdelave tudi lep in eleganten sobni oris-sek. — Budilka z zvoncec in ponoči sve-teča gld. 1-70, budilka z godbo mesto zvonca gld. 6.—, nikelnasta Roskopf-rem-ura gld. 2.—, pristna srebrna rem ura gld. 5.—. Pošilja se le proti povzetju. Neprimerno se vzame nazaj in povrn denar, torej nikakega rizika. Velik listiran cenik o urah, vertikalih, postalih itd. zastoj in franko.

2017 D 10-8

Josip Splerling, Dunaj
I., Postgasse 2-59.

6 mesecev na poskušnjo

posijem vsakomur svetovnoznanu, edino pravo zistem
482 D 4-1 Strapaz

Samo 2 gld. z verižico in futuralom.

Roskopf patent remontoir uros sidro z izvorno plombo

in šarnir-pokrovom za odpiranje patent-priprava za nategovanje peresa, 36 ur idoča, email, kazališče, v žrno imit, jeklenem ali ni-kelnastem okovu, in se zavežem, isto tekem 6 mesecev vzeti nazaj in vrniti denar brez vse-kega pridržka.

Tisoči zahvalnih pisem dokazujejo svetovni sloves moje Strapaz Roskopf-ure.

Izvirne tovarniške cene z verižico in futuralom 80: 1 komad 2 gld. Ista ura, (imenovana ura bodočnosti) s krasno relief, slika, s c. kr. državnim orlom, sliko papeža Pija X. M. B., konjem z jezdecem, kmetom s plugom, lovsko ali drugo pokrajino 10 kr. več. Ista ura z dvojnimi pokrovom gld. 3-40, zlata plaque gld. 4.— v pristno srebrnem okovu gld. 3.— z dvojnimi pokrovom gld 5.— — Izvirne „železniške Roskopf“-ure z rubini (ne zist. Roskopf) eljajo gld. 3-50.

K vsaki uri triletno pisμένο jamstvo.

Pošilja se proti povzetju prva in največja zaloga ur

Max Böhnell, urar, Dunaj IV. Margarethenstrasse 38.

Dobavnik c. kr. državnih uradnikov.

Največja in najstarejša trdka. Ustanovljena 1840. — Največje odlikovanje Grand Prix la velika zlata svetilja Paris 1904.

Cene zistem Roskopf ure, ki se sedaj poveč in ponujajo se dobi pri meni 'o za gld. 1-50 Pazite torej natančno na mojo listirano plombo „Strapaz Roskopf“.

Velik cenik s nad 1000 slikami o vseh vrstah ur, stal-nini in srebrnini zastoj in franko.

HERBABNY-jev podfosfornokisli apneni-železni sirup.

Ta pred 35 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsní sirup

Je slez odstranjujoče in kašelj pomirjujoče sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apnenno sol.

Cena eni steklenici Herbabnyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zaviljanje. 2007 D 14-7

Svarilo! Svarimo Vas pred enakim ali podobnim imenom razširjene, kar se tiče sestava in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 35 let obstoječega fosfornokislega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbabnyjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna raspošiljatelj:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII: Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Breže: G. Elsässer dediči; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hauser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger, I. Kometter; Crnomelj: P. Haika; Reka; A. Mizzan, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler; Sovodenj: F. Kordon; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž; I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediči, M. Ravasini, Dr. J. Seravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth. 1968 18-12

1980 D 24-8

Nizke cene!

Ernest Hammerschmidt-a nasl. Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,
LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernova ul. 50.

Velika zaloga poljedelskih strojev
in orodja.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo

702 D 22

Varstvena znamka.

Dobliva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

z znamko jelen.

Ono je

zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi.

— Pere izvrstno. —

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Slovenci!

le
v domačo trgovino
pri 479 D 19-1

sv. Cirilu sv. Cirilu
in Metodu in Metodu

v Ljubljani, Lingarjeve ulice 1
nasproti loteriji

kjer se dobiva fino moško sukno, naj-novejše volneno blago za ženske obleke. Najnovejše rute vseh vrst. Bela in rujava kotenina

po zelo nizkih cenah.

Poštena in prijazna postrrežba.

Zahvalji se za doslej izkazano zaupanje.

Moderno toaleto

si more oskrbeti vsaka dama za majhen denar. Zahtevajte v to svrhu

brezplačno in poštnine prosto

doposlatev naše zbirke vzorcev, kjer so zbrane vse novosti volnenega, perilnega modnega blaga 476 D kakor tudi kotenine in platnine (2-1) po cenah brez konkurence.

Ilustr. krasni modni album toalet, konfekcij, klobukov, gospodskih mod, luksurioznih in rabljivih predmetov na razpolago zastoj in franko.

„Wiener-Moden-Union“

komanditna družba

Dunaj, I. Schottenring šte. 10.

Sir (skuto ali mobant), dalje krompir, zeleno ali belo fižolico, prekajeno slanino (špeh) ali domačo mast (žmavc) klobase, meso (šunka), tudi jabolka itd. kupuje v vsaki množini

Peter Alešovec, Zasip P. Bled Gorenjsko.

Prosim, naj se na ta oglas opozore tudi oni, ki imajo tako blago, a ne bero časopisov. 488 D (1)

Iz proste roke je naprodaj zelo v dobrem stanu

graščina v Mokronogu

poleg te je obširen vrt, 10 oralov njiv, 20 oralov travnikov, tri orate vinogradov in 500 (petsto) oralov v lepi rasti različnega gozda. Natančni pogoji se zvedo pri lastniku Anton Mavsarju v Mokronogu. 352 D 3-2

